

3.2.- Estrutura produtiva

■ Tras a saída da recesión económica no segundo semestre de 2013, a economía galega presenta no último ano unha taxa de variación interanual positiva do PIB a prezos de mercado, corrixidos de efectos estacionais, do 0,4%. Este incremento ven motivado polo comportamento do sector servizos e das ramas primarias (1,5% e 1,1%, respectivamente) que compensan a contracción do VEB experimentada pola construción (-1,7%) e sobre todo o sector industrial (-2,5%), que no ano anterior, favorecido polo bo comportamento das exportacións, fora o único que presentou unha taxa de variación do seu VEB positiva (1,9%).

Tendo en conta o desigual ritmo de recuperación económica de Galicia e España, que rexistra unha medra do 1,4% no seu PIB, o peso relativo da economía galega no total estatal descende ata o 5,16%, tal e como se reflicte no **cadro 1.2.25**. [*Participación da produción, a poboación e o emprego galego no total español 2008-14*].

O devandito crecemento da economía galega non ten o seu reflexo no mercado laboral atendendo á evolución da poboación ocupada. En termos da contabilidade trimestral, o número de postos de traballo equivalentes a tempo completo redúcese no último ano nun 0,3%, por mor da destrución de emprego nos sectores primario, industrial e na construción, que non é compensada pola medra experimentada no sector servizos (1,2% en relación ao ano anterior). En concreto as ramas agrarias e pesqueira perden o 10,1% da súa ocupación, as ramas industriais o 1,4% e a construción, o 0,9%.

En novembro de 2014 o Consello da Xunta aprobou a *Axenda da competitividade industrial, Galicia, Industria 4.0*, na que se propoñen accións de impulso á competitividade das empresas galegas, obxectivos estratéxicos e medidas para o tecido produtivo galego. En termos cuantitativos, o que pretende e aumentar o peso da actividade ata o 20% do PIB galego no horizonte do ano

PIB e emprego 2013-14: distribución segundo sectores económicos

	PIB (1)		Emprego (2)	
	2013	2014 (taxas de variación interanuais)	2013	2014
Total	-1,0	0,4	-3,6	-0,3
Ramas agraria e pesqueira	-0,6	1,1	-6,6	-10,1
Ramas industriais	1,9	-2,5	-4,7	-1,4
Construción	-4,3	-1,7	-10,4	-0,9
Servizos	-1,3	1,5	-2,2	1,2
Impostos netos sobre os produtos	-1,2	0,0		

(1) PIB a prezos de mercado (índices de volume encadenados); datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 02-03-2015)

(2) emprego equivalente a tempo completo

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais. Base 2008

■ 3.2.1.

2020, así como aumentar o emprego industrial en catro puntos, o que suporía máis de 50.000 novos ocupados na industria.

A Axenda contén 5 programas de impulso, un dirixido a mellorar os factores territoriais de competitividade, e catro dirixidos ao reforzo das persoas e das organizacións, ao crecemento empresarial, á innovación e á expansión de mercados e internacionalización. Estes obxectivos desenvólvense en 26 obxectivos estratéxicos e 60 medidas para a competitividade industrial de Galicia.

No eido lexislativo, a nivel estatal cómpre mencionar a aprobación da Lei 18/2014, de 15 de outubro, de aprobación de medidas urxentes para o crecemento, a competitividade e a eficiencia. Ademais da mellora do acceso ao financiamento e o fomento da empregabilidade e a ocupación, esta Lei presenta como terceiro eixo fundamental o de fomentar a competitividade e o funcionamento eficiente dos mercados. Neste último eixe, a lei recolle medidas dirixidas a fomentar o comercio polo miúdo e a unidade de mercado, como poden ser, entre outras, as dirixidas á simplificación e racionalización administrativas, consagrando o procedemento integrado para a autorización comercial mediante a inclusión de todas as actuacións nun único procedemento que será competencia dunha soa autoridade, a redución do prazo para a resolución destes procedementos a tres meses, ou unha maior liberalización de horarios comerciais.

Sector primario e industrias relacionadas

O sector primario en Galicia é un pilar fundamental sobre o que se asenta a estrutura produtiva e territorial, considerándose como un sector estratéxico dada a súa relevancia tanto dende un punto de vista económico como social e medioambiental. En torno ao 85% da superficie territorial galega e ao 27% da poboación pertence ao medio rural.

O VEB a prezos básicos xerado en Galicia polas actividades do sector primario (sen considerar as actividades industriais) medrou un 1,1% en relación ao ano anterior, cando se rexistrara unha contracción do 0,6%. Dende a perspectiva trimestral, os datos das contas trimestrais elaboradas polo IGE amosan que ao longo de todo o ano 2014 continúan as taxas interanuais positivas de crecemento iniciadas xa no derradeiro trimestre do ano precedente. O incremento máis acusado experimentase no segundo trimestre do ano, cunha medra do 2,4%.

En termos absolutos, os datos da Contabilidade rexional do INE (**cadro 3.2.2.**) indican que o valor engadido bruto en termos correntes xerado polo sector (sen considerar as actividades industriais relacionadas) descendeu en 2014 ata os 2.432,7 millóns de euros, un 4,4% inferior ao contabilizado no ano precedente. Esta contracción é significativamente inferior á experimentada a

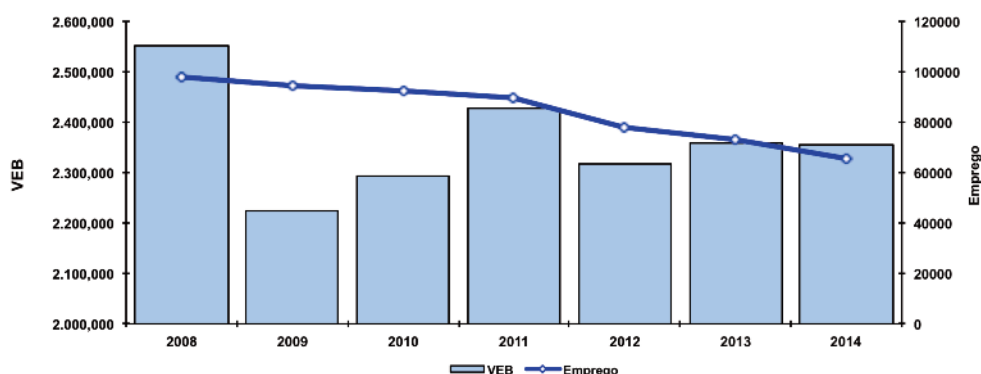
PIB e VEB das CC.AA. 2014 (1): distribución segundo ramas de actividade

PIB		VEB										
		Total	Agricultura, ganadería e pesca				Industria		Construcción		Servizos	
			(% VEB España)		(% VEB España)		(% VEB España)		(% VEB España)		(% VEB España)	
Andalucía	141.703,7	129.561,3	13,4	6.340,1	26,4	16.566,6	9,8	8.015,6	14,9	98.639,1	13,7	
Aragón	33.161,7	30.329,6	3,1	1.581,3	6,6	7.082,7	4,2	1.779,3	3,3	19.886,3	2,8	
Asturias	21.440,6	19.560,0	2,0	283,4	1,2	4.199,1	2,5	1.270,8	2,4	13.806,7	1,9	
Baleares	26.844,7	24.556,6	2,5	102,6	0,4	1.822,1	1,1	1.392,7	2,6	21.239,2	2,9	
Canarias	41.523,0	37.984,8	3,9	609,3	2,5	3.290,7	1,9	1.771,4	3,3	32.313,4	4,5	
Cantabria	12.229,4	11.142,1	1,2	186,2	0,8	2.494,6	1,5	760,9	1,4	7.700,5	1,1	
Castela e León	53.988,9	49.293,6	5,1	2.347,7	9,8	10.978,0	6,5	2.937,0	5,5	33.030,9	4,6	
Castela-A Mancha	37.844,0	34.684,2	3,6	2.573,3	10,7	7.845,8	4,6	2.312,3	4,3	21.952,9	3,0	
Cataluña	199.785,7	183.240,8	18,9	1.993,8	8,3	38.047,5	22,5	8.775,4	16,4	134.424,1	18,6	
C. Valenciana	99.345,1	90.799,6	9,4	1.996,9	8,3	17.010,9	10,1	5.743,7	10,7	66.048,1	9,2	
Extremadura	17.226,7	15.804,4	1,6	1.010,1	4,2	2.242,3	1,3	1.140,3	2,1	11.411,8	1,6	
Galicia	54.658,4	49.811,7	5,1	2.432,7	10,1	9.963,8	5,9	3.423,9	6,4	33.991,3	4,7	
Madrid	197.698,9	181.606,5	18,8	158,8	0,7	19.649,7	11,6	7.919,3	14,8	153.878,7	21,3	
Murcia	27.122,4	24.809,0	2,6	1.080,5	4,5	4.474,0	2,6	1.570,5	2,9	17.684,0	2,5	
Navarra	17.887,4	16.346,0	1,7	570,8	2,4	5.173,1	3,1	851,9	1,6	9.750,2	1,4	
País Vasco	64.295,3	58.783,4	6,1	431,7	1,8	15.905,5	9,4	3.460,9	6,4	38.985,3	5,4	
A Ríoxa	7.850,9	7.169,2	0,7	347,4	1,4	2.191,2	1,3	413,1	0,8	4.217,5	0,6	
Ceuta e Melilla	2.987,3	2.745,8	0,3	3,5	0,0	139,6	0,1	133,1	0,2	2.469,6	0,3	
Total	1.057.594,1	968.228,6		24.050,0		169.077,0		53.672,0		721.429,6		

(1) VEB a prezos básicos (prezos correntes) en millóns de euros; datos de primeira estimación (consulta: 01-04-2014)
Fonte: INE, Contabilidade regional de España. Base 2010

3.2.2.

VEB e emprego no sector primario 2008-2014 (1)

(1) VEB pm, prezos reais, en miles de euros; datos corrixidos a efectos estacionais e de calendario (consulta: 02-03-2015)
Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais. Base 2008

3.2.3.

nivel estatal (-9,5%), co que o peso relativo do VEB xerado polo sector en Galicia no total do Estado pasa do 9,6% no ano 2013 ao 10,1% no último ano.

Tras a devandita caída, a achega do sector primario ao valor engadido total da economía galega redúcese ata o 4,45%, porcentaxe similar á acadada nos anos 2011 e

2012, aínda que moi superior ao peso medio do sector na economía estatal, que se sitúa no 2,27% no ano 2014.

A gran importancia do sector primario en Galicia, non só desde unha perspectiva económica senón tamén social, obsérvase claramente en termos de emprego. Se ben no ano 2014 continúa o significativo proceso de

Distribución xeral da terra en Galicia e España 2014

	Galicia		España		Galicia / España
	(en ha.)	(% / total)	(en ha.)	(% / total)	(%)
Superficie Agraria Útil	816.585	27,6	25.358.429	50,1	3,2
Superficie cultivada	373.862	12,6	16.977.961	33,6	2,2
Cereais gran	37.958	1,3	6.473.150	12,8	0,6
Leguminosas gran	787	0,0	378.909	0,7	0,2
Tubérculos consumo humano	14.008	0,5	56.742	0,1	24,7
Industriais	199	0,0	1.025.875	2,0	0,0
Forrageiras	228.623	7,7	974.958	1,9	23,4
Hortalizas e flores	2.603	0,1	229.038	0,5	1,1
Barbeltos	18.704	0,6	2.740.129	5,4	0,7
Frutais cítricos	194	0,0	299.478	0,6	0,1
Frutais non cítricos	18.919	0,6	1.023.426	2,0	1,8
Viñedos	26.022	0,9	963.644	1,9	2,7
Olivares	16	0,0	2.593.523	5,1	0,0
Outros cultivos leñosos	-	-	45.610	0,1	-
Viveiros	638	0,0	23.134	0,0	2,8
Invernadoiros baleiros	37	0,0	36.996	0,1	0,1
Hortos familiares	25.154	0,9	113.349	0,2	22,2
Prados e pasteiros	442.723	15,0	8.380.468	16,6	5,3
Superficie forestal	1.821.161	61,6	19.013.972	37,6	9,6
Chopo	1.125	0,0	134.770	0,3	0,8
Coníferas	321.767	10,9	5.514.217	10,9	5,8
Fronchosas crecemento lento	321.831	10,9	3.812.104	7,5	8,4
Fronchosas crecemento rápido	277.350	9,4	651.751	1,3	42,6
Coníferas e frondosas	275.363	9,3	1.973.421	3,9	14,0
Matorral	623.726	21,1	6.927.708	13,7	9,0
Outras superficies	319.721	10,8	6.221.146	12,3	5,1
Erial	69	0,0	919.773	1,8	0,0
Espartizal	-	-	222.563	0,4	-
Baldío	51.123	1,7	971.810	1,9	5,3
Improdutivo	35.728	1,2	1.084.424	2,1	3,3
Non agrícola	214.987	7,3	2.420.328	4,8	8,9
Augas interiores	17.813	0,6	602.248	1,2	3,0
Superficie total	2.957.468	100	50.593.547	100	5,8

Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente. *Encuesta sobre superficies y rendimientos de cultivos*

3.2.4.

axuste no sector, cunha redución do número de traballadores ocupados no conxunto das actividades relacionadas coa agricultura, gandería, caza, silvicultura, pesca e acuicultura en 8.300 persoas, un 11,1% respecto ao ano anterior, situándose en 66.100 persoas (4,9% da ocupación galega), vinte e dous mil menos que no ano 2010. Por contra, fronte a este descenso da actividade primaria, a industria da alimentación presenta un incremento de 3.800 persoas en 2014 acadando os 38.700 ocupados (3,9% do emprego total en Galicia), case mil cincocentos máis que no ano 2010. Asemade cómpre mencionar que a súa achega ao em-

prego total do sector no conxunto do Estado foi do 7,2% no caso do sector primario e do 15% na industria.

No que atinxe á distribución xeral da terra, o **cadro 3.2.4.** reflicte a súa desigual distribución en Galicia e no conxunto do Estado. Dunha banda, a superficie agraria útil (SAU) representa en Galicia o 27,6% da súa superficie xeográfica, moi por baixo da media estatal, cun 50,1%. Esta diferenza ven explicada, fundamentalmente, polo feito de que a importancia relativa da superficie cultivada é do 12,6% en Galicia mentres que en España, esta ascende ata o 33,6%. Dou-

Producción de leite de vaca en explotacións nas CC.AA. 2012-13 ⁽¹⁾

	2013		2014		14/13	
	(en miles de tm.)	(%)	(en miles de tm.)	(%)	(en miles de tm.)	(%)
Andalucía	448,1	6,8	479,3	7,3	7,0	31,2
Aragón	123,6	1,9	127,9	2,0	3,5	4,3
Asturias	526,4	8,0	554,8	8,5	5,4	28,5
Baleares	56,8	0,9	55,8	0,9	-1,8	-1,0
Cantabria	424,9	6,5	444,9	6,8	4,7	20,0
Castela e León	813,9	12,4	832,1	12,7	2,2	18,2
Castela-A Mancha	228,7	3,5	238,0	3,6	4,1	9,3
Cataluña	649,0	9,9	676,1	10,3	4,2	27,2
C. Valenciana	56,9	0,9	63,0	1,0	10,6	6,1
Extremadura	26,8	0,4	27,7	0,4	3,2	0,8
Galicia	2.408,4	36,8	2.544,3	38,8	5,6	135,9
Madrid	53,6	0,8	51,6	0,8	-3,7	-2,0
Murcia	50,6	0,8	55,8	0,9	10,3	5,2
Navarra	213,4	3,3	217,8	3,3	2,0	4,4
Pais Vasco	162,7	2,5	167,0	2,5	2,6	4,3
A Ríoxa	16,5	0,3	16,5	0,3	0,1	0,0
Total	6.260,3	95,5	6.552,6	100,0	4,7	292,3

(1) vendas á industria (entregas declaradas polos compradores); datos provisionais
Fonte: Consellería do Medio Rural e do Mar

■ 3.2.5.

tra banda, cómpre salientar que a superficie forestal representa en Galicia o 61,6% da superficie total galega, sendo esta porcentaxe do 37,6% no conxunto do Estado. En relación ao peso relativo no total estatal, mentres que a superficie total representa o 5,8% da superficie española, a importancia relativa da superficie forestal é do 9,6%, moi por riba do que representa a SAU (3,2%) ou a superficie cultivada (2,2%).

● Subsector agrogandeiro

Ademais do minifundismo, que condiciona de xeito fundamental a viabilidade e rendibilidade das explotacións, do forte proceso de axuste do sector, que se reflicte na redución do número de explotacións e do emprego agrario, e do esforzo de modernización e capitalización das explotacións, outra das características salientables do sector agrario galego é a súa grande especialización gandeira. Así, os usos da superficie agraria útil (SAU) mostran unha orientación cara á alimentación animal, destacando a produción de cultivo forraxeiro, ao que se destina o 61,2% da superficie cultivada e o 28% da SAU, e a superficie dedi-

cada a prados e pasteiros, que supón o 54,1% da SAU.

A produción de leite de vaca incrementouse en Galicia no ano 2014 un 5,6% en relación ao ano anterior (135,9 mil toneladas máis) superando as 2.544,3 miles de toneladas, o que supón o 38,8% da produción total de leite do Estado español. Na campaña 2013/14, a cota leiteira dispoñible na Comunidade Autónoma de Galicia foi de 2.257,6 miles de toneladas, o que representa o 37,8% da cota leiteira total de España, estando en Galicia o 55,8% das explotacións con dereito a cota. Tras a redución do volume total de toneladas por explotación con cota, que na última campaña ascendeu a 182,9 de toneladas (269,9 de toneladas de media no conxunto do Estado), Galicia mantense como a C.A. con menor rateo cota/explotación, seguida de Asturias, con 220,6 toneladas de cota por explotación.

O prezo medio por litro de leite percibido polo produtor en Galicia continúa aumentando no ano 2014, aínda que se mantén por baixo da media española. Como reflicte o **cadro 3.2.7.**, no último ano o seu prezo

Cotas leiteiras nas CC.AA. na campaña 2013-14: principais datos

	Cota leiteira		Transferencias		Cesións aprobadas	
	(nº explotacións)	(en tm.)	(nº)	(en tm.)	(nº)	(en tm.)
Andalucía	755	409.693,4	5	3.426	292	58.284
Aragón	90	84.826,3	1	574	29	5.847
Asturias	2.773	611.681,0	79	16.421	1.063	81.416
Baleares	188	73.406,2	1	152	95	13.103
Cantabria	1.823	453.232,9	49	7.355	687	62.344
Castela-A Mancha	282	175.679,4	4	1.555	69	12.062
Castela e León	2.088	764.311,3	27	6.971	817	109.927
Cataluña	788	558.301,5	19	14.970	289	66.309
C. Valenciana	27	39.787,0	-	-	3	1.155
Extremadura	118	30.424,7	-	-	65	6.574
Galicia	12.344	2.257.643,3	389	72.557	4.004	225.220
Madrid	78	59.363,1	2	2.432	40	11.907
Murcia	26	31.114,4	-	-	1	189
Navarra	242	194.990,3	6	2.008	78	11.636
País Vasco	511	220.728,4	11	3.887	253	38.542
A Ríoxa	15	12.350,7	-	-	4	543
Total	22.148	5.977.533,8	593	132.308	7.789	705.058
Galicia / España (%)	55,7	37,8	65,6	54,8	51,4	31,9

Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente

3.2.6.

Prezo medio do leite en Galicia e España 2009-14 ⁽¹⁾

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	(en céntimos por litro)					
Galicia	28,74	29,02	30,05	31,80	34,90	35,10
España	30,02	30,26	32,23	30,10	35,30	36,20
Diferencial Galicia / España	-1,28	-1,24	-2,18	1,70	-0,40	-1,10

(1) prezos percibidos polos produtores

Fonte: Consellería do Medio Rural e do Mar

3.2.7.

situouse en 35,1 céntimos de euro, lonxe do prezo acadado nos anos 2007 ou 2008 (36,53 e 36,84 céntimos, respectivamente).

A aposta pola calidade e a especialización é un dos principais vectores nos que sustentar a recuperación e fortalecemento do sector agrogandeiro en Galicia. Neste senso, existen produtos acollidos ás distintas denominacións de calidade nos ámbitos do viño, augardente e licores, carnes, queixos ou agricultura ecolóxica, entre outros.

No concernente á agricultura ecolóxica, que é un sistema de produción de alimentos baseado no respecto ao medio ambiente, no benestar animal e no mantemento e mellora da fertilidade do solo, a superficie inscrita en Galicia para a súa utilización na agricultura ecolóxica no ano 2014 descendeu un 2,8%

para situarse nas 15.233,1 hectáreas. Este descenso explícase pola perda de superficie en A Coruña e Pontevedra (508,8 e 83,4 hectáreas menos), que compensan o incremento experimentado en Lugo, con case 120 hectáreas máis, e Ourense, con 37,6 hectáreas máis que no ano anterior. Tras esta evolución, Lugo acolle o 46,5% da superficie total e Ourense o 39,5%. Atendendo á súa distribución segundo tipo de cultivo, cómpre mencionar que a meirande parte da superficie inscrita está dedicada a pastos e prados permanentes, con 11.607,7 hectáreas, seguido de cultivos permanentes, con 1.301,7 hectáreas (maiormente castañas, con 965,8 ha, e mazás, con 240,4 hectáreas).

En termos monetarios, o valor da produción controlada polo Consello Regulador de Agri-

cultura Ecolóxica (Craega) medrou no ano 2014 por riba do 20%, acadando os 31,1 millóns de euros, 5,3 máis que no ano precedente. Os produtos lácteos foron os que máis volume de vendas certificadas obtiveron, con 9,5 millóns de euros, seguidos pola carne e derivados, con 3,8 millóns, e os pensos e alimentación animal, con aproximadamente 3,7 millóns de euros.

● Subsector mar-industria

O número total de embarcacións inscritas a 31 de decembro de 2014 no Rexistro de Buques de Galicia descende ata os 5.778 buques, un 1,3% menos que na mesma data do ano anterior (77 embarcacións), dos que 4.506 son buques de pesca extractiva e marisqueo (flota da 3ª lista) e 1.272, buques pesqueiros e marisqueiros (flota da 4ª lista).

No que atinxe aos buques da 3ª lista, no último ano 2014 mantense a tendencia de moderado descenso no número de unidades, rexistrándose unha caída das embarcacións do 1,7%. Esta baixada afecta tanto ás embarcacións do caladoiro nacional Cantábrico-Noroeste, que acolle a 4.317 embarcacións, un 1,2% menos que o 31 de decembro do ano anterior, como ás pesqueiras internacionais, con 113 buques, e pesqueiras comunitarias, con 76 buques. En termos relativos, as pesqueiras comunitarias presentan un descenso do 12,6% e as internacionais do 5%.

Dos devanditos 4.506 buques pesqueiros e marisqueiros rexistrados o 31 de decembro, o máis importante en canto a número de unidades é o segmento de frota de artes menores, con 3.970 embarcacións, e dentro deste colectivo, a arte con maior presenza é o marisqueo dende embarcación, que é a arte autorizada para o 65% das embarcacións de artes menores.

Con respecto aos buques auxiliares de pesca

e de acuicultura, mantense a cifra de 1.272 embarcacións rexistradas, concentrándose esta frota na zona III-ría de Arousa, que concentra o 70% destas embarcacións, por diante de Coruña-Ferrol (zona IV) e Vigo (zona I), co 12,6% e 8,2%, respectivamente. Deste xeito, obsérvase como catro portos da ría de Arousa –O Grove, A Illa de Arousa, Rianxo e Cabo de Cruz-Boiro– concentran case a metade (46,1%) do conxunto da frota auxiliar de Galicia.

A actividade pesqueira e marisqueira das distintas lonxas galegas mellora no ano 2014 en relación ao ano anterior, ascendendo a súa produción total a 187,1 miles de toneladas, un 14,5% máis que no ano 2013, e acada un valor de 431,8 millóns de euros, un 4,4% superior ao exercicio precedente. Tanto en volume de produción como no valor da mesma, os peixes segue sendo o grupo de especies máis importante, ao representar o 91,9% da produción e o 77,7% do valor total en primeira venda. Comparado co ano anterior, a súa produción aumenta case un 25% e o seu valor, un 7,8% (**cadro 3.2.8.**).

A lonxa do porto de Vigo continúa sendo a máis importante en termos de ingresos xerados pola súa primeira venda, con máis de 102 millóns de euros, un 1,4% máis que no ano anterior. En termos de volume de produción, A Coruña (Lonja Coruña S.A.), tras unha medra do 23,6%, é a que máis tonelaxe rexistra, con máis de 49 mil toneladas no ano 2014, seguida da lonxa de Vigo, con 34 mil toneladas. Comparado coa actividade no conxunto da Comunidade Autónoma, a lonxa do porto de Vigo acolle o 23,7% do valor total (18,2% da produción) e a de A Coruña representa o 26,4% da produción (19% do valor total). As diferenzas de valor das especies vendidas nas lonxas de Vigo e A Coruña (Lonja Coruña, S.A.) explican este maior valor xerado na lonxa de Vigo malia o maior volume negociado na lonxa de A Coruña.

Actividade pesqueira e marisqueira 2013-14: distribución segundo grandes grupos de especies

	Produción			Valor		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
	(en kg.)		(%)	(en euros)		(%)
Total	161.238.134	187.088.955	16,0	411.333.033	431.755.295	5,0
Algas	160.553	73.001	-54,5	97.537	66.126	-32,2
Bivalvos	6.980.915	5.914.751	-15,3	51.072.934	53.026.089	3,8
Cefalópodos	14.519.150	7.301.656	-49,7	30.386.372	24.504.532	-19,4
Crustáceos	939.487	953.339	1,5	16.160.722	16.273.357	0,7
Equinodermos	596.989	534.811	-10,4	1.823.495	1.757.472	-3,6
Gasterópodos	4.582	4.012	-12,4	14.899	9.989	-33,0
Peixes	137.745.772	171.947.197	24,8	310.913.407	335.276.074	7,8
Poliquetos	4.567	-	-100,0	234.569	-	-100,0
Resto das descargas	286.118	360.187	25,9	629.098	841.656	33,8
A Coruña	85.972.984	100.328.246	16,7	162.812.875	167.251.127	2,7
Algas	11.255	23.325	107,2	14.105	28.564	102,5
Bivalvos	3.328.913	2.702.877	-18,8	21.704.680	22.664.791	4,4
Cefalópodos	9.503.973	4.409.699	-53,6	18.189.274	13.648.167	-25,0
Crustáceos	595.900	596.505	0,1	9.952.612	9.679.884	-2,7
Equinodermos	329.930	271.627	-17,7	933.946	776.869	-16,8
Gasterópodos	82	15	-82,2	408	15	-96,4
Peixes	72.065.895	92.190.634	27,9	111.598.114	120.255.953	7,8
Poliquetos	3.267	-	-100,0	196.291	-	-100,0
Resto das descargas	133.769	133.564	-0,2	223.444	196.885	-11,9
Lugo	33.744.006	42.880.581	27,1	102.131.554	112.946.619	10,6
Algas	-	-	-	-	-	-
Bivalvos	9.773	13.130	34,3	21.419	28.074	31,1
Cefalópodos	1.173.420	330.363	-71,8	2.559.482	1.375.694	-46,3
Crustáceos	35.469	38.305	8,0	607.289	653.447	7,6
Equinodermos	13.021	10.577	-18,8	39.266	39.890	1,6
Gasterópodos	1.685	1.703	1,0	2.736	2.695	-1,5
Peixes	32.393.115	42.280.592	30,5	98.548.350	110.252.180	11,9
Poliquetos	-	-	-	-	-	-
Resto das descargas	117.523	205.911	75,2	353.012	594.639	68,4
Pontevedra	41.521.143	43.880.128	5,7	146.388.604	151.557.549	3,5
Algas	149.298	49.676	-98,6	83.431	37.562	-55,0
Bivalvos	3.642.229	3.198.744	-16,7	29.346.835	30.333.223	3,4
Cefalópodos	3.841.757	2.561.595	-73,4	9.637.615	9.480.672	-1,6
Crustáceos	308.119	318.529	25,4	5.600.822	5.940.026	6,1
Equinodermos	254.038	252.607	-0,6	850.282	940.713	10,6
Gasterópodos	2.815	2.295	-18,5	11.755	7.279	-38,1
Peixes	33.286.761	37.475.971	12,6	100.766.942	104.767.941	4,0
Poliquetos	1.300	-	-100,0	38.278	-	-100,0
Resto das descargas	34.825	20.712	-40,5	52.643	50.132	-4,8

Fonte: Consellería do Medio Rural e do Mar, *Plataforma tecnolóxica da pesca*

■ 3.2.8.

O subsector acuícola en Galicia no ano 2013 (último dato dispoñible) acolle un total de 15.154 empregos (3.666 unidades de traballo anual), o que representa, segundo datos do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, o 80,6% do total do emprego do sector a nivel estatal e o 64,2% do total de UTAs. A segunda Comunidade Autónoma en importancia en

canto a emprego é Cataluña, con 1.003 persoas empregadas.

O valor da produción acuícola no ano 2013 aumentou un 4,2%, para situarse nos 171,3 millóns de euros. O 60% deste importe xérase na propia Comunidade Autónoma, seguido do valor xerado cos produtos dirixidos á UE, cun 20%. Comparado co ano anterior,

Actividade pesqueira e marisqueira 2013-14: produción e ingresos xerados pola primeira venda nas principais lonxas

	Producción			Valor		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
	(en kg.)		(%)	(en euros)		(%)
Vigo	33.042.891	33.984.835	2,9	100.751.446	102.116.572	1,4
A Coruña (Lonja Coruña, S.A.)	39.935.035	49.365.455	23,6	82.977.197	82.038.049	-1,1
Burela	19.381.224	25.228.063	30,2	58.719.581	66.724.039	13,6
Celeiro	14.342.643	17.626.951	22,9	43.286.001	46.065.234	6,4
Ribeira	27.705.520	29.617.865	6,9	33.288.154	34.729.958	4,3
Cedeira	802.517	2.289.695	185,3	4.596.732	8.912.653	93,9
Noia	1.651.855	991.111	-40,0	8.609.253	7.535.295	-12,5
O Grove	700.491	798.304	14,0	5.998.986	7.268.468	21,2
Cambados	1.555.106	1.648.803	6,0	5.598.612	6.680.369	19,3
A Illa de Arousa	487.794	557.974	14,4	4.686.065	6.273.733	33,9
Muros	2.383.899	3.836.726	60,9	4.336.029	5.451.656	25,7
Portosín	6.930.991	5.834.775	-15,8	6.497.129	3.774.405	-41,9
Carril	899.086	439.557	-51,1	6.317.338	3.770.699	-40,3
Marín	1.600.150	1.203.890	-24,8	3.511.706	3.188.849	-9,2
Bueu	770.634	720.011	-6,6	2.436.320	3.162.487	29,8
Camariñas	1.876.637	2.796.175	49,0	2.988.955	2.939.420	-1,7
Malpica	1.080.965	2.145.971	98,5	2.624.696	2.828.121	7,8
Cangas	422.716	331.991	-21,5	2.449.521	2.814.719	14,9
Vilanova	182.325	286.537	57,2	1.740.699	2.805.210	61,2
Campelo	593.651	292.296	-50,8	4.449.907	2.666.773	-40,1

Fonte: Consellería do Medio Rural e do Mar, *Plataforma tecnolóxica da pesca*

3.2.9.

Emprego na acuicultura nas CC.AA. 2013

	Asalariados		Non asalariados		Total	
	(UTA) (1)	(persoas)	(UTA)	(persoas)	(UTA)	(persoas)
Andalucía	519	672	32	52	551	724
Aragón	38	46			38	46
Asturias	37	45	3	5	40	50
Baleares	82	181	1	3	83	184
Canarias	170	215			170	215
Cantabria	51	59	15	28	66	87
Castela-A Mancha	48	53			48	53
Castela e León	138	148	3	3	141	151
Cataluña	155	887	31	116	186	1.003
C. Valenciana	314	420	2	4	316	424
Estremadura	31	97	2	13	34	110
Galicia	1.742	5.295	1.924	9.859	3.666	15.154
Madrid	-	-	-	-	-	-
Murcia	313	530			313	530
Navarra	24	33	1	1	25	34
País Vasco	6	8			6	8
A Ríoxa	31	32			31	32
Total	3.700	8.720	2.014	10.084	5.714	18.805

(1) UTA: unidades de traballo anual

Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, *Encuesta de establecimientos de acuicultura*

3.2.10.

Valor da produción acuícola en Galicia 2012-13: distribución segundo destino xeográfico

	2012			2013		
	Total	Fases 1,2,3,5	Fase 4	Total	Fases 1,2,3,5	Fase 4
	(en miles de euros)					
Total	164.384,1	6.019,2	158.364,9	171.341,0	11.713,4	159.627,5
Misma Comunidade Autónoma	106.964,9	3.672,6	103.292,3	103.909,9	3.385,3	100.524,6
Distinta Comunidade Autónoma	28.640,0	278,7	28.361,3	24.376,8	734,4	23.642,4
Outro país da Unión Europea	23.745,6	2.067,9	21.677,7	34.730,5	6.034,2	28.696,3
Terceiros países	5.033,6	-	5.033,6	8.323,8	1.559,6	6.764,2

(1) Fase 1: Posta; Fase 2: Incubación e/ou cría; fase 3: Preengorde de semilleiro; Fase 4: Engorde talla comercial; talla 5: Engorde a madurez sexual
 Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio ambiente. *Estadísticas pesqueras: producción de acuicultura*

3.2.11.

Axudas da Política Agraria Común e da Política Pesqueira Común no exercicio 2014

		Galicia	España	Galicia/España
Pago de fondos UE				(%)
FEAGA (1)		165,9	5.492,9	3,02
Axudas acopladas á gandería bovina	exercicio 2014 (16/10/13 ao 15/10/14)	20,1	248,5	8,09
FEADER (2)+ importe nacional		121,4	1.492,5	8,13
Dereitos de pago único				
Beneficiarios		35.998	865.554	4,16
Dereitos		446.600	17.109.335	2,61
Importe total dos dereitos	2014	115,3	4.470,0	2,58
Valor medio segundo dereito		258,2	261,3	
Valor medio segundo beneficiario		3.203,0	5.164,0	

(1) FEAGA: Fondo Europeo Agrícola de Garantía

(2) FEADER: Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural

Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, *Análisis y prospectiva en medio ambiente, agricultura, pesca, alimentación y desarrollo rural*

3.2.12.

cómpre salientar o incremento do peso relativo do destino na UE e en terceiros países, descendendo no caso galego e co resto do Estado.

● Axudas comunitarias

As axudas da Política Agraria Común e da Política Pesqueira Común no exercicio 2014 ascenden a 165,9 millóns de euros no caso do pago con fondos UE do Fondo Europeo Agrícola de Garantía (FEAGA) e a 121 millóns de euros no caso do Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (FEADER). Estes pagos representan o 3% do total estatal para o FEAGA e o 8,1% no caso do FEADER (**cadro 3.2.12.**).

Os beneficiarios dos dereitos de pago único ascenden no último ano a 35.998, o 4,2% do total estatal, e o valor medio dos dereitos de pago único por beneficiario en Galicia é

de 3.203 euros, moi por baixo da media no Estado, que se sitúa en 5.164 euros.

En canto aos pagos certificados e remitidos á Comisión no ano 2014 correspondentes ao Fondo Europeo de Pesca no período de programación 2007-2013, o gasto público total ascendeu en Galicia a 45,5 millóns de euros, o que supón o 37,4% do total estatal.

● Comercio exterior de produtos alimenticios

O valor total das exportacións de produtos alimenticios experimenta unha medra do 1,5% no ano 2014 para situarse nos 2.273 millóns de euros, o 6,1% do total estatal. Entre os diferentes produtos sobresa a importancia relativa da pesca, que representa dous terzos das vendas galegas fóra de España (1.490 millóns de euros), seguido da carne, co 13,1% (297 millóns). O seu valor

mantense practicamente constante en 2014, acadando os 2.418,1 millóns de euros (0,2% máis que no ano precedente), o que supón o 8,5% do valor total das compras españolas de alimentos. Ao igual que no caso das exportacións, os produtos máis importantes corresponden á pesca, que supoñen o 71,7% (1.733,8 millóns de euros) das compras galegas, seguido polos cereais, co 9% (216,5 millóns). Atendendo ao seu peso no total estatal, a pesca galega supón o 33,8% das importacións españolas dos produtos pesqueiros, por diante dos cereais, cun peso relativo do 8,8%.

● Subsector silvicultura-madeira

O número total de propietarios forestais que cortaron madeira ao longo do ano 2014 mantívose en torno a 70.000, o que representa o 10,4% dos propietarios forestais. Segundo os datos da Confederación de empresas da madeira, estas familias obtiveron pola súa venda ingresos por valor de 280 millóns de euros. O volume total de cortas realizadas no monte galego ascendeu a 7,5 millóns de metros cúbicos, cifra lixeiramente inferior á do ano anterior (7,8 millóns).

O sector en Galicia está composto por 3.000 empresas, o 37% de primeira transformación e o 63% da segunda transformación da madeira, que dan conxuntamente emprego directo a 20.000 traballadores, ascendendo o emprego indirecto a 50.000 persoas.

Por segundo ano consecutivo a facturación conxunta da industria da madeira e do moble en Galicia medrou no ano 2014, cando se sitúa nos 1.744 millóns de euros, un 4,5% superior ao facturado no ano anterior. Dunha banda, a facturación da industria da primeira transformación da madeira en Galicia (rematantes, serradoiros, taboleiro e pasta) experimentou un incremento do 12,7% respecto ao ano anterior, rexistrándose esta tendencia nas tres actividades industriais consideradas. O importe total facturado ascendeu a 1.386

millóns de euros, dos que 404 millóns corresponden aos rematantes, cun volume de negocio de 404 millóns de euros (3,1% máis que en 2013), en tanto que os serradoiros facturaron 297 millóns (17% máis) e a industria de taboleiro e pasta acadou unha facturación de 685 millóns (5% superior á do ano precedente). Doutra banda, a facturación da industria da carpintería e moble continúa coa súa tendencia descendente, situándose no último ano en 358 millóns de euros, un 3% menos que en 2013.

No que atinxe ás exportacións de madeira e moble, Galicia sitúase por segundo ano consecutivo como a comunidade autónoma con maior volume de negocio, con 567,8 millóns de euros, un 0,5% menos que no ano anterior. As exportacións de produtos da madeira medraron un 0,4% para situarse en 429,5 millóns de euros, mentres que as de mobles descendieron un 3,3% en Galicia acadando os 138,3 millóns de euros. Comparado co total estatal, Galicia acolle o 19,6% das exportacións totais, sendo esta porcentaxe do 35,5% no caso dos produtos da madeira e do 8,2% no das exportacións de mobles.

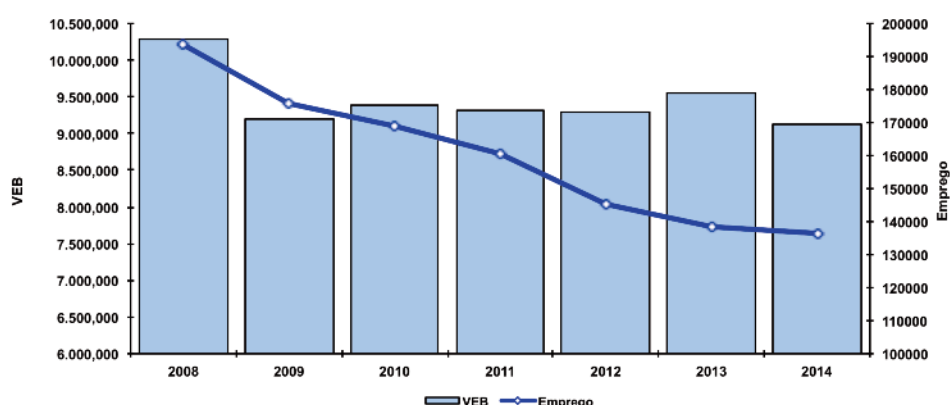
Sector industrial

A evolución da xeración do valor engadido bruto (VEB) no sector, o índice de produción industrial, o emprego, o índice de pedidos do sector industrial e o índice de confianza empresarial son indicadores que nos permiten obter unha visión do sector no seu conxunto. Neste contexto xeral analizarase a continuación a situación das principais ramas de actividade industrial da economía galega.

Segundo os datos da Contabilidade trimestral de Galicia, o sector industrial, incluída a enerxía, presentou no último ano unha forte contracción da súa actividade económica, rexistrando taxas de variación interanuais negativas do -2,5%. Se no ano 2013 foi o único sector de actividade que tivo unha

VEB e emprego na industria 2008-2014 (1)

(1) VEB pm, prezos reais, en miles de euros; datos corregidos a efectos estacionais e de calendario (consulta: 03-03-2015)
 Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais. Base 2008

■ 3.2.13.

senda de crecemento positivo, en 2014 sitúase como o sector con peor comportamento. Esta redución do VEB da industria [**cadro 1.2.1. PIB 2013-14: distribución segundo as súas compoñentes**] rexistrase ao longo de todo o ano, acadando no terceiro trimestre unha variación negativa do 3%.

En termos monetarios, o valor engadido bruto xerado polas ramas industriais no ano 2014 acadou os 9.963,8 millóns de euros segundo os datos publicados polo INE na Contabilidade rexional de España. A súa importancia relativa no total estatal descendeu ata o 5,9%, o que sitúa a Galicia como a sétima Comunidade Autónoma con maior peso, por detrás de Cataluña (22,5%), Madrid (11,6%), a Comunidade Valenciana (10,1%), Andalucía (9,8%), País Vasco (9,4%) e Castela e León (6,5%).

O sector industrial achega o 18,23% do PIB total a prezos de mercado da economía galega, sendo o 13,30% no caso da industria manufacturera. Estas porcentaxes son superiores ás rexistradas no conxunto do Estado onde o sector industrial (incluída a enerxía) representa o 15,97% do PIB e a industria manufacturera o 12,03%.

O **índice de produción industrial (IPRI)** é un indicador de carácter conxuntural que mide a evolución experimentada no curto prazo polo volume do valor engadido bruto a custo de factores do sector industrial. O mal comportamento do sector industrial no ano 2014 reflíctese tamén nunha caída do IPRI do 4%, converténdose Galicia na Comunidade Autónoma co maior descenso. Como se reflicte no **cadro 3.2.14.**, o conxunto do Estado presenta un crecemento do 1,4% no mesmo período de tempo.

Atendendo ao destino económico dos bens, no último ano todos os subsectores rexistraron en Galicia un descenso. Os bens de equipo presentaron a caída máis acusada, cun -11% en relación ao ano anterior, seguido polos bens de consumo duradeiro con -7,8%. Por contra, o menos acusado foi nos bens intermedios, cunha redución do -0,3%. No conxunto do Estado tan só descende no caso dos bens de consumo duradeiro e na enerxía, se ben en ambos os dous caso de xeito menor que en Galicia.

A industria manufacturera galega presenta no último ano unha caída do 4,3% respecto ao ano anterior (medra 2,2% no conxunto

Índice de producción industrial de Galicia e España 2014

	Galicia			España		
	índice	variacións		índice	variacións	
		14/13	Interanual		14/13	Interanual
		(1)	decembro		(1)	decembro
			(%)			(%)
Xeral	81,0	-4,0	1,4	85,3	1,4	2,1
Bens de consumo	87,1	-1,8	8,5	87,3	1,9	3,6
B. consumo duradeiro	62,1	-7,8	0,8	62,2	-1,7	7,3
B. consumo non duradeiro	89,0	-1,5	8,9	90,2	2,2	3,3
Bens de equipamento	57,9	-11,0	-1,6	86,5	1,1	2,1
Bens intermedios	72,0	-0,3	1,1	76,7	3,2	5,5
Energía	127,6	-3,5	-1,9	95,5	-1,6	-3,9

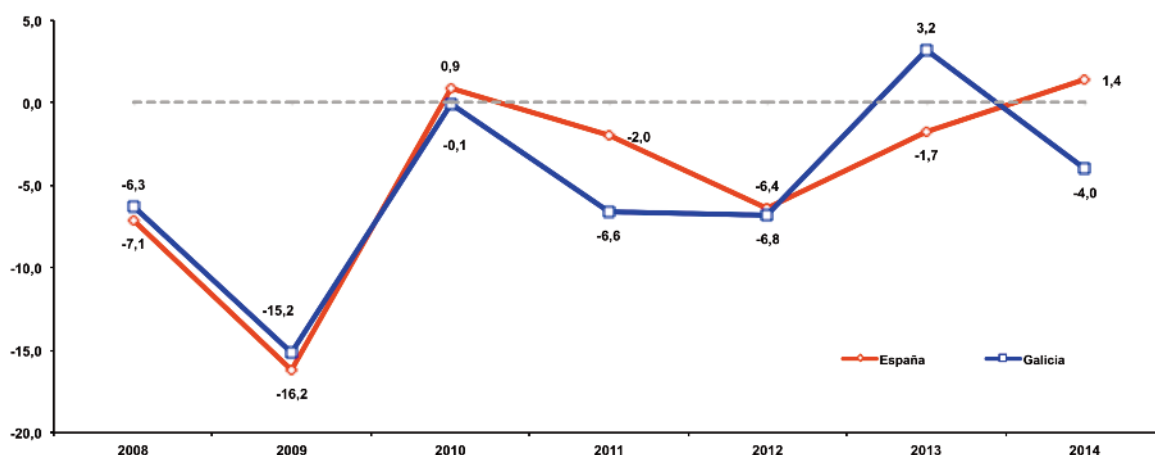
(1) variación interanual no mes de decembro

(2) variación no conxunto do 2013 en relación ao mesmo período do ano anterior

Fonte: INE, *Índice de produción industrial*

■ 3.2.14.

Índice de producción industrial en Galicia e España 2008-14

Fonte: INE, *Índice de produción industrial*

■ 3.2.15.

do Estado). Entre as distintas ramas de actividade, cómpre mencionar os descensos experimentados pola industria de fabricación doutro material de transporte, co -35,3% en relación ao ano anterior, e pola industria de confección de roupa de vestir, cun -21,3%. Por contra, o **cadro 3.2.16.** amosa que os maiores crecementos corresponden á fabricación de bebidas (19%), artes gráficas e reprodución (7,4%) e á industria química (6,4%).

En termos de emprego, o 31 de decembro

de 2013, o sector industrial en Galicia tiña 131.125 afiliados á Seguridade Social, 2.238 afiliacións menos que na mesma data do ano anterior. Este descenso de ocupación ven explicado en gran parte pola perda de afiliacións nas ramas de fabricación de vehículos de motor (-763 afiliacións), fabricación doutros produtos minerais non metálicos (-535 afiliacións) e nas de confección de roupa de vestir e fabricación doutro material de transporte (-339 e -302 afiliacións, respectivamente), que superan o incremento experimentado en ramas de ac-

Índice de producción industrial 2014: distribución segundo ramas de actividade

	Variacións 14/13		Variacións interanuais decembro	
	Galicia	España	Galicia	España
	(%)	(%)	(%)	(%)
Total	-4,0	1,4	1,4	2,1
B Industrias extractivas	5,0	0,2	35,0	10,1
08 Outras industrias extractivas	5,0	0,8	35,0	18,5
C Industria manufacturera	-4,3	2,2	2,9	3,8
10 Industria da alimentación	5,3	3,9	1,5	0,7
11 Fabricación de bebidas	19,0	3,8	32,9	6,2
13 Industria téxtil	-7,8	2,4	-48,4	4,8
14 Confección de roupa de vestir	-21,3	-6,3	10,2	5,8
16 Industria da madeira e da cortiza, agás mobles; cestería e espartaría	0,3	4,5	-5,0	2,9
17 Industria do papel	-2,8	-0,2	-15,3	3,2
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	7,4	-1,4	-25,9	7,4
19 Coquerías e refinación de petróleo	-9,4	1,4	32,3	3,0
20 Industria química	6,4	4,6	56,6	15,1
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	-2,0	4,6	10,9	5,1
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	1,0	2,1	16,4	1,9
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixaxes	-3,9	4,2	-10,1	1,3
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	-3,5	-1,1	-8,1	-0,1
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	-5,7	3,2	-25,4	11,8
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	2,9	-5,6	164,4	-12,0
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	-0,9	8,1	-4,9	7,7
30 Fabricación doutro material de transporte	-35,3	-0,6	-24,5	23,0
31 Fabricación de mobles	-7,6	-1,9	3,1	6,5
32 Outras industrias manufacturerais	-4,5	5,1	5,8	11,7
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-4,1	-2,4	-4,6	-3,9
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-4,1	-2,4	-4,6	-3,9

Fonte: IGE, Índice de produción industrial

3.2.16.

Indicadores da confianza empresarial en Galicia e España 2013-14 ⁽¹⁾

	Galicia			España		
	Situación do trimestre anterior	Expectativas do trimestre entrante	ICEA	Situación do trimestre anterior	Expectativas do trimestre entrante	ICEA
2013						
I	-44,3	-47,3	100,0	-46,7	-50,1	100,0
II	-51,0	-43,8	98,9	-47,0	-38,7	103,6
III	-38,4	-33,4	106,4	-35,5	-33,1	109,3
IV	-20,5	-26,0	114,6	-28,5	-28,8	113,0
2014						
I	-27,9	-31,9	110,3	-25,8	-28,7	113,9
II	-29,8	-17,5	114,3	-26,3	-14,8	118,3
III	-19,8	-11,0	119,7	-15,4	-11,7	123,0
IV	-12,9	-16,6	120,1	-13,7	-12,8	123,2

(1) situación = indicador de situación armonizado: diferenza ou saldo entre a porcentaxe de respostas favorables e desfavorables relativas ao trimestre anterior (de -100 a +100); expectativas = indicador de expectativas armonizado: diferenza ou saldo entre a porcentaxe de respostas favorables e desfavorables relativas ao trimestre anterior (de -100, todos os informantes teñen expectativas negativas, a +100, todos os informantes son optimistas); ICEA = Índice de Confianza Empresarial Armonizado : constrúese a partir dunha media xeométrica convenientemente normalizada entre a situación e as expectativas
Fonte: IGE, Indicadores da confianza empresarial

3.2.17.

Vendas de produtos da industria manufactureira 2013: distribución segundo agrupacións de actividade

	Valor		
	(en miles de euros)	(% / total)	(Galicia/España)
Alimentación, bebidas e tabaco	6.857.343	27,7	8,4
Textil e confección	1.193.074	4,8	18,3
Coiro e calzado	139.485	0,6	5,0
Madeira e cortiza	627.489	2,5	18,8
Papel, artes gráfica e reprodución de soportes gravados	507.677	2,1	3,5
Coquerías, refino químicas e produtos farmacéuticos	3.302.002	13,4	4,2
Manufacturas de caucho e plástico	552.216	2,2	3,9
Produtos minerais non metálicos	554.553	2,2	5,2
Produción, 1º transformación e fundición de metais	1.935.046	7,8	8,1
Produtos metálicos	1.040.966	4,2	4,8
Produtos informáticos, electrónicos, ópticos e eléctricos	422.283	1,7	3,4
Maquinaria e equipo	597.662	2,4	4,4
Material de transporte	5.962.721	24,1	12,0
Mobles e outras industrias manufactureiras	332.406	1,3	5,9
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	708.428	2,9	7,6

Fonte: INE, Encuesta Industrial de Productos

■ 3.2.18.

tividade como na industria da alimentación (623 afiliacións máis que no ano precedente) ou na metalurxia (104 afiliacións).

No que atinxe ao indicador de confianza empresarial, que amosa a percepción subxectiva do empresariado sobre a evolución futura das súas actividades, as expectativas dos empresarios melloran ao longo do ano 2014 tanto en Galicia como no conxunto do Estado segundo se desprende dos datos do Índice Galego de Confianza Empresarial. Este índice permite coñecer a opinión dos responsables das empresas sobre a evolución no trimestre de referencia e no trimestre seguinte dun conxunto de variables que fan referencia á actividade empresarial. Este indicador elabórase en base ao Directorio de empresas do IGE, que exclúe ás empresas con actividade principal nas seccións de agricultura, gandería, silvicultura e pesca, Administración pública e defensa e os organismos extraterritoriais, así como ás empresas con 5 ou menos asalariados ou cooperativas, entre outras.

O índice de confianza empresarial harmonizado reflicte, tanto a nivel galego como estatal, melloras ao longo de todo o ano 2014

en relación ao primeiro trimestre de 2013, que funciona de referente do indicador (**cadro 3.2.17.**).

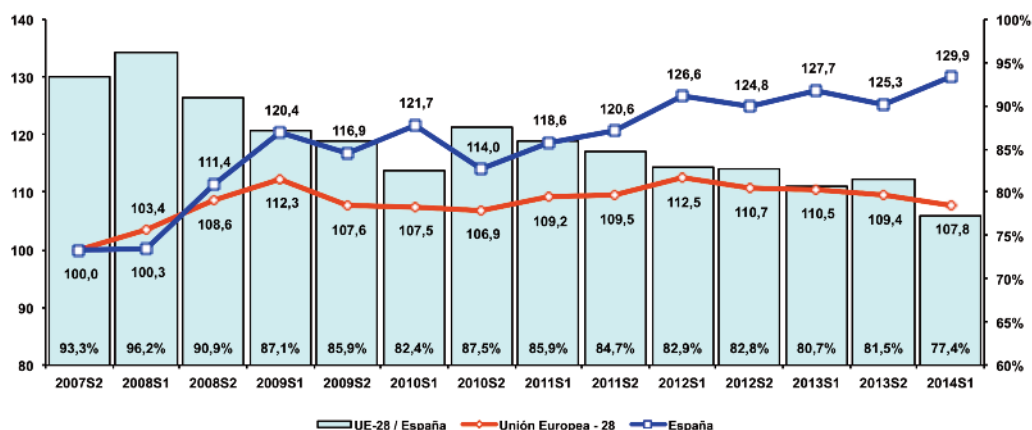
No que atinxe ás vendas da produción da industria manufactureira galega, medraron no ano 2013 (último dispoñible) un 3,6% respecto ao ano anterior, acadando un valor de 24.733,4 millóns de euros, o 7,1% do total estatal. As actividades de alimentación, bebidas e tabaco (27,7% do total), material de transporte (24,1%) e coquerías, refino, químicas e produtos farmacéuticos (13,4%) son as agrupacións que presentan unha maior achega ao valor total das vendas en Galicia.

Polo seu peso relativo no total de vendas a nivel estatal destacan as actividades da madeira e cortiza e o textil, que representan máis do 18,6% das vendas do conxunto do Estado, seguida das actividades de material de transporte, que supoñen o 12% das vendas totais estatais desta agrupación.

Antes de analizar os 3 subsectores considerados estratéxicos na economía galega (enerxético, automoción e naval), cómpre sinalar a evolución do prezo da electricidade

Índices do prezo da electricidade para consumidores industriais na UE-28 e España 2007-14

(1) Rango de consumo entre 500 e 2.000 MWh
Fonte: EUROSTAT

3.2.19.

Producción de enerxía eléctrica en Galicia e España 2013-14 ⁽¹⁾

Producción bruta en centrais de 1.000 kW ou máis

	2013				
	Total	Hidroeléctrica	Eólica	Enerxía solar	Termoeléctrica
Galicia	32.866.484	9.342.464	9.604.908	19.489	13.899.623
España	276.145.447	38.586.199	53.890.881	12.664.299	171.004.068
	2014				
	Total	Hidroeléctrica	Eólica	Enerxía solar	Termoeléctrica
Galicia	31.233.705	9.578.094	8.337.311	19.314	13.298.986
España	270.549.283	40.472.557	50.840.139	13.099.063	166.137.524

Producción dispoñible en centrais de 1.000 kW ou máis

	2013					
	Total	Bombeo	Hidroeléctrica	Eólica	Enerxía solar	Termoeléctrica
Galicia	31.931.870	432.280	8.786.141	9.459.574	19.256	13.234.619
España	266.316.071	5.142.441	32.994.834	52.930.639	12.506.511	162.741.646
	2014					
	Total	Bombeo	Hidroeléctrica	Eólica	Enerxía solar	Termoeléctrica
Galicia	30.309.500	259.767	9.161.712	8.244.289	19.122	12.624.610
España	259.521.001	4.688.427	35.265.537	50.214.529	12.969.134	156.383.374

(1) datos provisionais; en MWh
Fonte: Ministerio de Industria, Energía y Turismo, *Estadísticas eléctricas*

3.2.20.

para os consumidores industriais. Ao longo dos últimos anos, o prezo da electricidade en España sitúase por riba da media europea e presenta, ademais, maiores taxas de crecemento. Non obstante, esta diferenza redúcese a medida que o rango de consumo é superior. Así, en consumos inferiores a 20 megavatios hora, o prezo na UE (excluído impostos) representa o 57,4% do prezo en España, situándose esta porcentaxe en

torno ao 75% no caso de consumos entre 20 e 2.000 megavatios, ou aproximadamente o 97% no caso dos consumos superiores a 20.000 megavatios.

• Subsector enerxético

A produción dispoñible de enerxía eléctrica en centrais de mil ou máis Kw redúcese no ano 2014 un 5,1% en relación ao ano ante-

Consumo de produtos petrolíferos en Galicia e España 2013-14

2013

	Total	Gasolinas	Gasóleos	Fuel óleos
		(en tm.)		
Galicia	2.715.691	253.433	1.917.843	544.414
A Coruña	1.035.978	101.518	727.396	207.065
Lugo	638.103	29.355	322.935	285.813
Ourense	342.561	31.151	281.007	30.403
Pontevedra	699.049	91.409	586.507	21.132
España	33.475.126	4.651.029	26.552.553	2.271.544
Galicia/España (%)	8,1	5,4	7,2	24,0

2014

	Total	Gasolinas	Gasóleos	Fuel óleos
		(en tm.)		
Galicia	2.556.315	240.865	1.847.552	467.898
A Coruña	1.014.419	98.195	711.340	204.884
Lugo	562.371	28.049	312.565	221.757
Ourense	315.296	28.344	264.997	21.955
Pontevedra	664.230	86.278	558.651	19.301
España	33.262.018	4.612.920	26.549.392	2.099.706
Galicia/España (%)	7,7	5,2	7,0	22,3

Fonte: Corporación de Reservas Estratégicas de Productos Petrolíferos

■ 3.2.21.

rior (descende un 2,6% no conxunto do Estado), para situarse nos 30.310 xigavatios-hora, o 11,7% do total estatal.

Tal como se reflicte no **cadro 3.2.20.**, na Comunidade Autónoma galega todos os métodos de produción, agás no caso da hidroeléctrica, presentan unha caída da produción dispoñible de enerxía eléctrica. En termos absolutos, o descenso máis acusado prodúcese no caso da enerxía eólica, con 1.215 xigavatios-hora menos, o dobre do descenso experimentado na produción termoelectrica. En termos relativos, é o bombeo quen presenta a maior redución, con case un 4% menos, seguido da eólica, cunha caída do 12,8%.

Comparado coa produción total española, cómpre mencionar o elevado peso relativo da produción hidroeléctrica e eólica galegas, que acollen o 26% e 26,4% do total estatal. Por contra, Galicia tan só xera o 0,1% de enerxía eléctrica dispoñible no caso da enerxía solar.

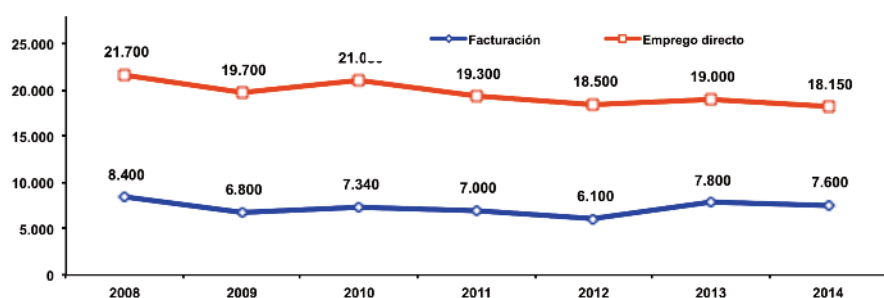
A principal suministrador de enerxía eléc-

trica son as centrais termoelectricas, que acadan no último ano unha produción de 12.625 e 156.383 xigavatios-hora en Galicia e España, respectivamente. Este tipo de centrais xeraron case o 42% da produción total de enerxía dispoñible en Galicia, porcentaxe moi inferior ao rexistrado no Estado, onde representa máis do 60% da súa produción total.

A produción de enerxía hidroeléctrica sitúase en Galicia en segundo lugar en importancia seguida pola enerxía eólica. O seu peso relativo na xeración de electricidade é do 30,2% e 27,2%, respectivamente, sendo estas porcentaxes superiores ás do conxunto do Estado, que representa o 13,6% no caso da hidroeléctrica e do 19,3% no da eólica.

No que atinxe ao consumo de produtos petrolíferos, este continúa coa tendencia descendente de anos anteriores. Neste senso, a demanda de produtos petrolíferos en Galicia experimentou unha diminución do 5,9% respecto ao ano anterior (0,6% no conxunto do Estado), acadando as 2.556,6

Facturación e emprego directo nas empresas do cluster da automoción 2008-14 ⁽¹⁾

(1) facturación en millóns de euros
 Fonte: Clúster da Automoción de Galicia

3.2.22.

miles de toneladas métricas, o que representa o 7,7% do total estatal. Como reflicte o **cadro 3.2.21.**, o devandito descenso prodúcese tanto no consumo de gasolinas (5% menos) como dos gasóleos (-3,7%) e fuel óleos (-14,1%).

Durante o 2013, e igual que aconteceu en anos anteriores, os gasóleos son o produto máis consumido, representando un 72,3% do total de produtos petrolíferos consumidos en Galicia, sendo a importancia relativa do consumo de fuel óleo e das gasolinas do 18,3% e do 9,4%, respectivamente.

● Industria da automoción

A diferenza do acontecido no ano anterior, o ano 2014 pechou cun descenso tanto na facturación das empresas de automoción como no emprego. Segundo os datos facilitados por Fundación Clúster da Automoción de Galicia (CEAGA), as empresas que compoñen o clúster de automoción contaban a 31 de decembro do último ano cun total de 18.150 empregos directos, un 4% menos que na mesma data do ano anterior, sendo esta cifra a máis baixa dende que comezou a crise. En relación ao conxunto da industria, a automoción representa o 12% do emprego industrial galego.

A facturación do sector descendeu un 2,8%

no último ano en relación ao ano 2013, xerando un total de 7.600 millóns de euros, dos que o 73% (5.520 millóns de euros) procede de exportación (71% no exercicio anterior).

A produción de vehículos en Galicia supón en 2014 cerca do 16% da produción estatal, o que converte ao Centro de Vigo PSA Peugeot Citroën na segunda planta con maior produción de España tras Seat Martorell (18,4%).

Xunto a produción de automóviles, a análise da automoción debe completarse coa consideración das empresas dedicadas á produción de vehículos especiais (militares, antiincendios, vehículos industriais, forestais, etc). Estas empresas, cunha forte vinculación a Galicia e que dan emprego a máis de 2.000 persoas, facturan en torno a 500 millóns de euros e destinan máis do 70% da súa produción a terceiros países.

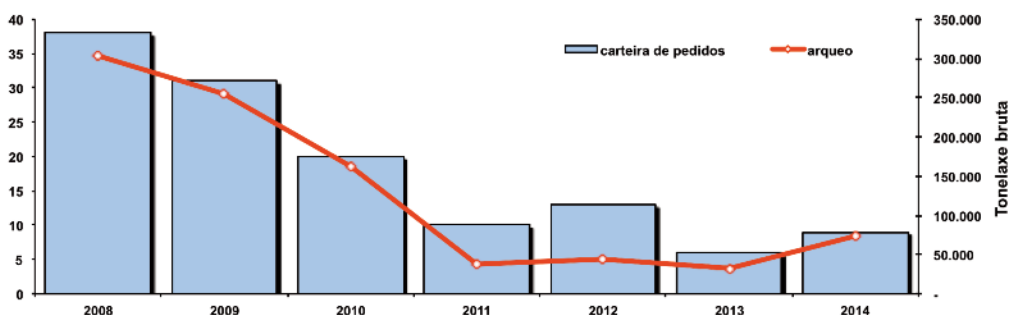
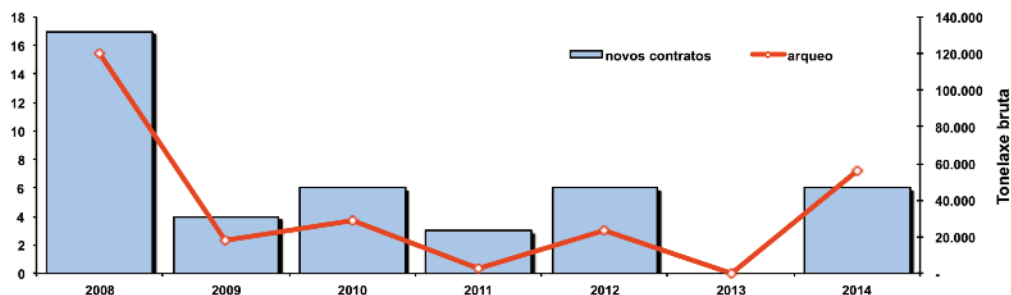
No ano 2014 matricularon en Galicia, segundo datos da Asociación Española de Fabricantes de Automóviles y Carrocerías (ANFAC), un total de 34.859 turismos, o 4,1% do total estatal. En relación ao ano anterior, as matriculacións aumentaron un 15,3%, o que o sitúa como o segundo máis reducido do conxunto de España, tan só por diante de Ceuta e Melilla, co 12,5%. No caso

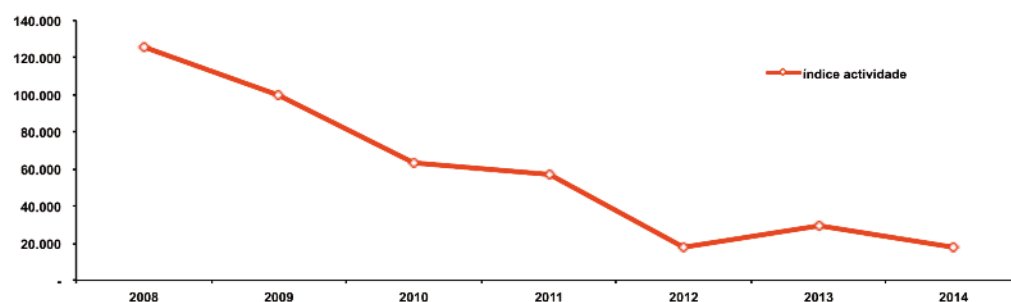

Construcción naval nos asteleiros galegos 2008-14: actividade contractual e actividade produtiva

Actividade contractual

Actividade produtiva

Fonte: Ministerio de Industria, Energía y Turismo, Construcción naval. Boletín informativo trimestral

■ 3.2.23.

dos vehículos industriais, as matriculacións medraron un 25% respecto ao ano 2013, acadando os 754 vehículos (o 4,7% do total estatal), mentres que as matriculacións de autobusees aumentaron un 31,4%, ata situarse nos 184 vehículos matriculados, o 9,3% do Estado.

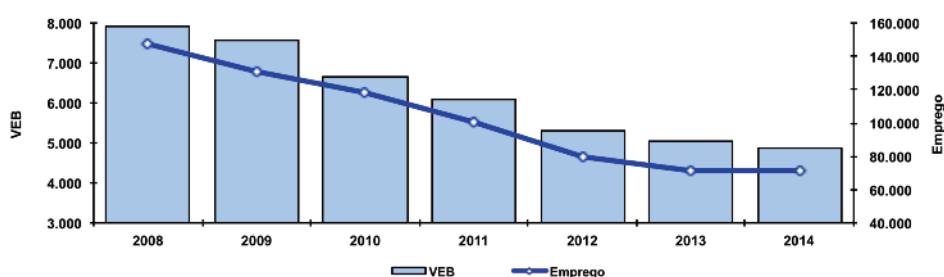
● Industria naval

Por mor da crise económica e dos problemas derivados do tax-lease, Galicia deixa de ser líder do sector en España e sitúase un ano

máis no terceiro posto en canto a contratos e carteira de pedimentos, por detrás do País Vasco e Asturias. No que atinxe aos novos contratos, se en 2013 os estaleiros galegos pecharon o ano sen sumar novos contratos, en 2014 asináronse seis novos contratos, fronte aos once de Asturias e o País Vasco. Non obstante, os buques contratados son máis grandes, e suman unha tonelaxe bruta de 55.921 GT, a metade do sector español. A carteira de pedidos dos estaleiros galegos ascende no ano 2014 a 9 buques, seis máis que no ano anterior, o que representa o

VEB e emprego na construción 2008-2014 (1)

(1) VEB pm, prezos correntes, en miles de euros; datos corrixidos a efectos estacionais e de calendario (consulta: 03-03-2015)
 Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais. Base 2008

■ 3.2.24.

33% do total estatal, lonxe dos 20 rexistrados no País Vasco (acolle o 43%) e dos 19 de Asturias (o 24%).

En relación á actividade produtiva en 2014, o índice de actividade ponderada, que ten en conta as postas de quilla, botaduras e entregas (probos oficiais), indica que a tonelaxe bruta dos estaleiros galegos foi de case 18.000 GT, por detrás das 19.132 de Asturias e as 29.269 do País Vasco.

Construción

Ao longo do ano 2014 o sector da construción continúa rexistrando as taxas de variacións negativas iniciadas en 2008 coa crise financeira e a ruptura da burbulla inmobiliaria. Esta rama de actividade contráese un 1,7%, se ben a medida que avanza o ano se ralentiza a súa caída e no cuarto trimestre de 2014 o valor engadido bruto xerado redúcese un 0,2%. En termos reais o veb sitúase por baixo do nivel rexistrado no ano 2002.

Comparado co total estatal, o valor engadido xerado por esta rama de actividade representa o 6,38% do VEB total xerado por este sector en España, unha décima menos que no ano anterior. Ao igual que acontece cos sectores primario e industrial, a importancia relativa deste sector no PIB galego é

superior á rexistrada no conxunto do Estado (6,26% en Galicia e 5,07% de media en España, datos de primeira estimación da Contabilidade Rexional INE).

A crise no sector da construción ten un reflexo directo no mercado de traballo, que presenta unha destrución de emprego tanto en termos de traballo equivalente a tempo completo como de ocupación estimada. As contas económicas reflicten un descenso do 0,9% do traballo equivalente a tempo completo, que se sitúa nas 71.000 persoas, sendo este nivel, un 53,7% inferior ao ano previo á crise (82.188 empregos menos) e case un 39% en relación ao ano 2000 (44.861 empregos menos). Os datos da EPA estiman no último ano unha caída do 3,2% en relación ao ano precedente (2.200 ocupados menos), acadando as 67.000 persoas. Comparado co conxunto do mercado de traballo galego, o emprego do sector supón o 7,8% do traballo equivalente a tempo completo e o 6,7% en termos de ocupación estimada pola EPA.

O valor da licitación pública de todas as administracións en Galicia no ano 2014, tras o forte descenso rexistrado no ano anterior, presenta no último ano unha medra do 35,8% para situarse nos 877,5 millóns de euros (o 6,7% da licitación no conxunto do Estado tres décimas menos que no exercicio

Licitación pública 2013-14: distribución segundo administración e tipo de obra

2013						
	Administracións públicas			Tipo de obra		Total
	Central	Autonómica	Local	Edificación	Obra civil	
(en millóns de euros)						
Total	334,30	163,45	148,25	208,92	437,07	645,99
A Coruña	94,41	73,86	94,70	76,59	186,38	262,97
Lugo	48,67	8,78	9,70	8,71	58,44	67,15
Ourense	33,78	71,39	9,57	84,74	30,01	114,75
Pontevedra	86,66	9,42	34,27	38,88	91,47	130,35
Sen rexionalizar	70,78	-	-	-	70,78	70,78

2014						
	Administracións públicas			Tipo de obra		Total
	Central	Autonómica	Local	Edificación	Obra civil	
(en millóns de euros)						
Total	521,37	143,51	212,62	207,47	670,03	877,49
A Coruña	260,63	63,59	112,46	87,53	349,14	436,67
Lugo	6,40	19,95	35,76	26,28	35,83	62,12
Ourense	11,89	12,05	14,89	16,48	22,35	38,83
Pontevedra	232,18	47,91	49,51	77,11	252,49	329,60
Sen rexionalizar	10,27	-	-	0,07	10,21	10,27

Fonte: SEOPAN, Licitación regional

3.2.25.

Licitación pública en Galicia e España 2013-14: distribución segundo administracións

	2013		2014		14/13	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
(en millóns de euros)						
Administración Xeral do Estado						
Mº Fomento	193,9	2.680,0	451,7	4.798,3	132,93	79,04
Mº Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente	101,7	1.014,5	52,2	706,6	-48,68	-30,35
Resto Admón. Xeral	38,7	312,1	13,3	769,5	-65,56	146,59
Administración Autonómica						
	164,6	2.470,4	143,6	2.760,7	-12,77	11,75
Administración Local						
Concellos	96,2	1.759,6	147,3	2.671,2	53,16	51,80
Outras Administracións	52,1	936,5	71,1	1.371,3	36,59	46,43

Fonte: SEOPAN, Licitación regional

3.2.26.

precedente). Como indica o **cadro 3.2.25.**, este incremento explícase pola medra da licitación pública en obra civil, que tras un incremento do 53,3% se sitúa nos 670 millóns de euros, xa que a licitación pública en edificación descende un 0,7% para acadar os 207,5 millóns de euros.

A licitación pública da Administración Xeral do Estado en Galicia medrou no ano 2014 un 56% en relación ao ano anterior (187,1

millóns de euros máis), ascendendo o seu valor total a 521,4 millóns. De xeito similar compórtase a licitación pública da Administración Local, cuxa contía medrou un 43,4% respecto ao ano anterior (64,4 millóns de euros), para situarse en 212,6 millóns. Por contra, o valor da licitación pública por parte da Administración Autonómica descendeu en 2014 ata os 143,5 millóns de euros, un 12,2% menos que no ano anterior (19,9 millóns de euros).

Licitación pública en Galicia e España 2013-14: distribución segundo tipo de obra

2013								
	Galicia						España	Galicia / España
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Sen rexionalizar		(rexion.)
	(en millóns de euros)							(%)
Total	647,1	264,1	67,1	114,8	130,4	70,8	9.173,1	7,1
Edificación	208,9	76,6	8,7	84,7	38,9	-	2.173,6	9,6
Vivenda	4,4	0,8	-	3,5	0,1	-	240,1	1,8
Equip. Social	174,9	67,0	8,1	81,0	18,8	-	1.466,5	11,9
Resto edificación	29,6	8,8	0,6	0,3	20,0	-	466,9	6,3
Obra Civil	438,2	187,5	58,4	30,0	91,5	70,8	6.999,5	6,3
Transportes	207,2	71,5	30,3	8,5	26,3	70,6	3.605,5	5,7
Urbanizacións	84,2	61,5	6,5	3,4	12,8	-	1.299,9	6,5
Hidráulicas	138,7	53,3	18,9	15,1	51,4	-	1.913,6	7,2
Medio Ambiente	8,2	1,2	2,8	3,1	1,0	0,2	180,6	4,5

2014								
	Galicia						España	Galicia / España
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Sen rexionalizar		(rexion.)
	(en millóns de euros)							(%)
Total	868,9	433,0	62,8	38,8	334,3	-	13.077,7	6,6
Edificación	207,6	86,9	26,5	16,5	77,7	-	3.292,1	6,3
Vivenda	1,9	-	-	1,7	0,2	-	327,6	0,6
Equip. Social	150,0	59,3	21,8	13,2	55,8	-	1.754,3	8,6
Resto edificación	55,7	27,6	4,7	1,5	21,8	-	1.210,2	4,6
Obra Civil	661,4	346,1	36,4	22,4	256,6	-	9.785,6	6,8
Transportes	488,1	240,2	29,9	1,6	216,5	-	6.370,1	7,7
Urbanizacións	106,8	68,2	5,7	6,7	26,1	-	1.613,9	6,6
Hidráulicas	60,5	32,4	0,6	14,0	13,4	-	1.546,7	3,9
Medio Ambiente	6,0	5,3	0,1	-	0,5	-	254,9	2,3

Fonte: SEOPAN, Licitación regional

3.2.27.

Tras esta evolución, case o 60% do valor total da licitación pública realizada en Galicia no último ano corresponde á Administración Xeral do Estado (51,7% en 2013), seguida pola administración local, co 24,2% (22,9% no ano anterior) e da licitación autonómica, co 16,4% (25,3% en 2013).

A provincia de A Coruña segue a ser a provincia con maior volume de licitación no ano 2014 ao acadar un total de 436,7 millóns de euros, o 49,8% da licitación total de Galicia, seguida de Pontevedra con 329,6 millóns, o 37,6%. En relación ao ano anterior, cómpre destacar en primeiro lugar o forte incremento rexistrado en Pontevedra, que multiplica por 2,5 o valor total da licitación pública. Por contra, Ourense e, en menor medida, Lugo son as provincias que experi-

mentan unha caída da licitación (66,2% e 7,5%, respectivamente).

No que atinxe á administración central, **cadro 3.2.26.**, o Ministerio de Fomento aumenta de xeito significativo a súa licitación, que se sitúa en 451,7 millóns de euros, 132,9 millóns máis que no ano precedente.

A nivel territorial, o aumento da licitación da AXE afecta fundamentalmente ás provincias de A Coruña e Pontevedra, cunha medra de 166,2 e 145,5 millóns de euros, descendo en máis de 42 millóns a licitación desta Administración na provincia de Lugo e en case 22 millóns en Ourense. A Administración Autonómica incrementa a licitación dirixida ás provincias de Pontevedra (38,5

Vivendas rematadas en Galicia e España 2013-14

	Vivendas libres			Vivendas protexidas			Total		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
			(%)			(%)			(%)
Galicia	3.188	2.624	-17,7	439	42	-90,4	3.627	2.666	-26,5
A Coruña	1.526	1.306	-14,4	176	24	-86,4	1.702	1.330	-21,9
Lugo	320	239	-25,3	237	17	-92,8	557	256	-54,0
Ourense	387	195	-49,6	19	1	-94,7	406	196	-51,7
Pontevedra	955	884	-7,4	7	-	-100,0	962	884	-8,1
España	43.230	35.226	-18,5	17.059	15.046	-11,8	60.289	50.272	-16,6
Galicia/España (%)	7,4	7,4		2,6	0,3		6,0	5,3	

Fonte: Ministerio de Fomento, *Vivienda y actuaciones urbanas*

3.2.28.

Edificación e vivendas en Galicia e España 2013-14: principais indicadores

	Galicia		España	
	2013	2014	2013	2014
Edificación de nova planta				
Edificios a construír	1.229	1.286	24.052	22.594
Residencial	847	819	16.267	15.009
Non residencial	382	467	7.785	7.585
	(en miles m ²)			
Superficie a construír	532	650	13.068	11.907
Residencial	331	296	6.573	6.951
Non residencial	201	354	6.495	4.956
Vivendas a construír	1.320	1.166	31.236	33.643
Obras de rehabilitación				
Edificios a rehabilitar	1.212	1.207	25.227	26.136
Vivendas creadas en rehabilitación	347	295	5.286	6.065
Obras de demolición				
Edificios a demoler	144	150	5.725	5.279
Vivendas a demoler	268	226	6.424	5.758
Total vivendas	1.399	1.235	30.098	33.950

Fonte: Ministerio de Fomento, *Licencias municipales de obras*

3.2.29.

millóns) e Lugo (11,2 millóns), fronte á redución da licitación en relación ao ano anterior nas provincias de Ourense (59,3 millóns menos) e A Coruña (10,3 millóns de euros). Finalmente destacar que a licitación das Administracións Locais medra en todas as provincias, sendo Lugo e A Coruña as que rexistran os incrementos máis acusados, con 26,1 e 17,8 millóns de euros máis, respectivamente.

En canto á desagregación segundo obra, os datos recollidos no **cadro 3.2.27.** reflicten que a diferenza do ano anterior aumenta en Galicia a licitación en obra civil aumenta en

Galicia en máis de 223 millóns de euros, acadando os 661,4 millóns. Pola contra, a licitación para edificación redúcese lixeiramente no último ano por mor da redución rexistrada en Ourense.

• Datos de vivenda

O mercado da vivenda en Galicia continúa o seu axuste no ano 2014, rexistrándose un descenso nun 26,5% no total de vivendas rematadas e nun 5% da compravenda de vivendas. Con todo, o índice xeral de prezos da vivenda presenta, por primeira vez dende o derradeiro trimestre de 2008, taxas

de variación interanuais positivas (segundo e cuarto trimestre de 2014).

O número de vivendas rematadas en Galicia ao longo do último ano descendeu ata 2.666 vivendas (961 menos que no ano anterior), das que 2.624 corresponden a vivendas libres e tan só 42, a vivendas protexidas (439 no ano precedente). Tendo en conta que o descenso do número de vivendas finalizadas en Galicia é dez puntos superior á do conxunto do Estado, o seu peso relativo cae ata o 5,3% (6% no ano 2013), manténdose esta porcentaxe no 7,4% no caso das vivendas libres rematadas, e situándose no 0,3% no das vivendas protexidas (2,6% no ano anterior).

O devandito descenso prodúcese nas catro provincias galegas, sendo a de Pontevedra a que sofre a caída menos acusada cun -8,1% en relación ao ano anterior (78 vivendas). No extremo oposto atópanse Lugo e Ourense, con descensos superiores ao 50% (301 e 210 vivendas rematadas menos, respectivamente), situándose A Coruña como a provincia con maior redución en termos absolutos, con 372 vivendas finalizadas menos (21,9%).

O número de edificios de nova planta a construír en Galicia no ano 2014 foi de 1.286 (819 edificios residenciais), cunha superficie de 650.000 metros cadrados (en edificación residencial, 296.000 metros cadrados). O número de vivendas a construír reduciuse un 11,7%, ata acadar as 1.166.

Por outra banda, o número de licencias municipais para rehabilitación de vivendas diminúe ata as 1.207, 5 menos que no ano 2013, sendo o número de licencias para demolición de edificios 150, 6 máis que no ano anterior. No ano 2014, o número total de vivendas en rehabilitación foi de 295 e o de vivendas a demoler, de 226.

Paralelamente ao descenso da actividade

económica e da demanda residencial, continúa a forte redución nos visados de dirección de obra nova, que en 2014 foi de case o quince por cento. O **cadro 3.2.30** sinala que dos 935 edificios visados no último ano, 784 corresponden a edificios para uso residencial (16,1% inferior ao do ano anterior). Mentres que a superficie total a construír aumentou un 14,6%, situándose nos 629,5 miles de metros cadrados, a dedicada a usos residenciais reduciuse un 11,4%, acadando os 330,9 mil metros cadrados.

O orzamento de execución ralentiza considerablemente a súa caída en relación ao ano precedente, cunha redución do 3,6%, acadando os 209,5 millóns de euros, dos que 132,7 millóns (16,8% menos que no ano anterior) corresponden a uso residencial.

Ao longo do último ano, en Galicia concedéronse un total de 35 visados de dirección de obra nova no caso de servizos comerciais e almacéns, tres menos que en 2013. A pesar deste descenso a superficie total a construír medra un 15,6% se ben o presuposto de execución redúcese en oito millóns de euros ata os 21,8 millóns de euros.

Os visados de dirección de obra nova correspondentes a uso industrial descenderon ata os 22 (cinco menos que en 2013) pero, a diferenza do acontecido no ano anterior, aumenta significativamente tanto a superficie a construír como o orzamento de execución. A superficie a construír foi de 29,2 mil metros cadrados (un 31,5% máis que no ano precedente) e o orzamento de execución ascendeu ata os 9,9 millóns de euros (un 25,8% superior).

No que respecta ás obras de ampliación, o número de visados volveu a descender novamente concedéndose un total de 95 visados (32 menos que en 2013), dos que 52 visados corresponden a vivendas. A superficie total a construír reduciuse ata os

Visados de dirección de obra en Galicia e España 2013-14: distribución segundo tipo de obra

Obra nova						
	Galicia			España		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
			(%)			(%)
Total edificios	1.099	935	-14,9	16.676	16.573	-0,6
Uso residencial	934	784	-16,1	12.868	13.003	1,0
Servizos comerciais	38	35	-7,9	1.379	1.217	-11,7
Uso industrial	27	22	-18,5	300	306	2,0
Outros	100	94	-6,0	2.129	2.047	-3,9
			(en m ²)			
Superficie a construír	549.212	629.482	14,6	10.243.162	10.070.731	-1,7
Uso residencial	373.548	330.853	-11,4	6.860.046	7.017.379	2,3
Servizos comerciais	94.850	109.666	15,6	1.142.133	1.002.263	-12,2
Uso industrial	22.166	29.155	31,5	502.304	424.801	-15,4
Outros	58.648	159.808	172,5	1.738.679	1.626.288	-6,5
			(en miles de euros)			
Presuposto de execución	217.390	209.524	-3,6	4.485.797	4.454.580	-0,7
Uso residencial	159.472	132.682	-16,8	3.154.611	3.284.290	4,1
Servizos comerciais	29.798	21.819	-26,8	401.918	309.020	-23,1
Uso industrial	7.836	9.857	25,8	128.417	115.960	-9,7
Outros	20.284	45.166	122,7	800.851	745.310	-6,9
Obras de ampliación						
	Galicia			España		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
Total edificios	127	95	-25,2	2.399	2.116	-11,8
Vivendas	87	52	-40,2	1.708	1.450	-15,1
Outros	40	43	7,5	691	666	-3,6
			(en m ²)			
Superficie a construír	53.705	33.124	-38,3	761.682	1.192.890	56,6
Vivendas	19.230	7.705	-59,9	276.501	226.802	-18,0
Outros	34.475	25.419	-26,3	485.181	966.088	99,1
			(en miles de euros)			
Presuposto de execución	18.272,3	12.920,0	-29,3	270.912,8	330.221,9	21,9
Vivendas	8.095,0	3.163,0	-60,9	124.991,5	105.984,4	-15,2
Outros	10.177,3	9.757,0	-4,1	145.921,3	224.237,5	53,7
Obras de reforma e/ou restauración						
	Galicia			España		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
			(en m ²)			
Total edificios	1.153	1.274	10,5	27.303	28.067	2,8
Vivendas	916	1.008	10,0	22.290	22.413	0,6
Outros	237	266	12,2	5.013	5.654	12,8
			(en miles de euros)			
Presuposto de execución	73.766,1	75.178,5	1,9	1.450.572,8	1.590.269,6	9,6
Vivendas	51.558,0	54.633,0	6,0	793.044,1	822.201,9	3,7
Outros	22.208,1	20.545,5	-7,5	657.528,7	768.067,7	16,8

Fonte: Ministerio de Fomento, *Obras en edificación*

3.2.30.

Certificacións de fin de obra en Galicia e España 2013-14

	Galicia		España	
	2013	2014	2013	2014
Certificados de fin de obra	1.406	1.087	35.196	29.748
Edificios	1.462	1.123	38.380	32.121
Promotor privado	1.451	1.117	37.356	31.026
Persoas físicas e Comunidades de propietarios	1.174	880	26.660	22.374
Sociedades mercantís	245	211	8.992	7.289
Cooperativas	5	2	283	217
Outros	27	24	1.421	1.146
Administracións públicas	11	6	1.024	1.095
Vivendas	2.708	1.627	64.817	46.822
Promotor privado	2.703	1.627	64.149	46.340
Persoas físicas e Comunidades de propietarios	928	626	21.184	15.702
Valor de liquidación da execución material das obras (en millóns de euros)	292,9	210,2	8.313,8	6.512,7

Fonte: Ministerio de Fomento, *Obras en edificación*

■ 3.2.31.

	Hipotecas constituidas			Importe medio		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
	(en miles de euros)					
Galicia	16.986	14.893	-12,3	92,0	100,1	8,8
A Coruña	7.284	7.287	0,0	104,5	96,1	-8,1
Lugo	2.690	1.440	-46,5	67,7	155,3	129,3
Ourense	1.304	1.185	-9,1	81,1	98,1	21,0
Pontevedra	5.708	4.981	-12,7	90,0	90,5	0,6
España	326.978	314.018	-4,0	114,6	131,1	14,4
Galicia / España (%)	5,2	4,7		80,3	76,3	

Fonte: INE, *Estadística de hipotecas*

■ 3.2.32.

33.124 metros cadrados, un 38,3% inferior á do ano anterior, e o orzamento de execución o fixo ata os 12,9 millóns de euros (5,3 millóns de euros menos que o presupostado no exercicio anterior).

Por contra, o número de visados de obras de reformas e/ou restauración aumenta ata os 1.274 visados concedidos (121 máis que en 2013), incrementándose o seu orzamento de execución ata os 75,2 millóns de euros (un 1,9% superior ao do ano anterior).

Xunto á redución no número de visados de obras, o número total de certificacións de fin de obra, isto é declaradas finalizadas e con conformidade, descendeu en Galicia ata as 1.087, 319 certificacións menos que no ano 2013, o que representa o 3,7% das certifi-

cacións no conxunto do Estado (4% no ano anterior). Tendo en conta que os datos sobre número de certificados de fin de obra recollen, exclusivamente, traballos de certificación en obra nova, ampliación e reforma e/ou restauración de edificios, ao longo do último ano descendeu o número de edificios nun 23,2% e o de vivendas caeu case un 40%. O **cadro 3.2.31.** indica que o número total de edificios rematados foi de 1.123, dos que 1.117 corresponden a promotores privados e 6 a administracións públicas. O número de vivendas rematadas acadou as 1.627, todas elas pertencentes a promotores privados.

Dentro dos indicadores de demanda no ámbito da vivenda, destaca, o relacionado co número de hipotecas constituídas. Os datos

Tipo medio dos préstamos hipotecarios 2008-14

	Préstamos a máis de 3 anos			Préstamos entre 1 e 5 anos
	Entidades de crédito en España			Entidades de crédito zona Euro
	bancos	caixas de aforros	total	total
	(medias anuais)			
2008	5,780	5,921	5,857	
2009	3,151	3,653	3,439	
2010	2,508	2,972	2,770	
2011	3,259	3,498	3,383	
2012	3,282	3,613	3,416	
2013			3,353	3,093
2014			3,004	2,818

Fonte: Banco de España, *Boletín estadístico*

■ 3.2.33.

Compravenda de vivendas en Galicia e España 2008-14 ⁽¹⁾

	Total	Galicia				España
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	
2008	26.590	11.654	3.904	3.079	7.953	552.080
2009	21.292	9.380	2.955	2.361	6.596	413.393
2010	22.570	10.344	3.119	2.728	6.379	439.591
2011	16.437	7.295	2.299	1.944	4.899	359.824
2012	14.534	6.597	1.820	1.634	4.483	318.534
2013	12.568	5.286	2.047	1.365	3.870	312.593
2014	11.935	5.093	1.827	1.191	3.824	319.389
14/13	-633	-193	-220	-174	-46	6.796
14/08	-14.655	-6.561	-2.077	-1.888	-4.129	-232.691

(1) datos 2014 son provisionais

Fonte: INE, *Estadística de transmisión de derechos de la propiedad*

■ 3.2.34.

do INE amosan que no conxunto do ano 2014 descende o número de hipotecas constituídas tanto en Galicia como no Estado, sendo máis acusado en Galicia (-12,3% e -4%, respectivamente). Na Comunidade Autónoma galega constituíronse 14.893 hipotecas urbanas, o que representa o 4,7% do total estatal, cinco décimas menos que no ano anterior. O **cadro 3.2.32.** reflicte que as provincias galegas, agás A Coruña que mantén nos mesmos niveis que en 2013, presentan reducións do número de hipotecas constituídas, correspondendo a Lugo a caída máis importante, con 1.250 hipotecas menos, seguida por Pontevedra e Ourense, con 727 e 119 hipotecas menos que no ano anterior.

A pesar do descenso no número de hipotecas constituídas sobre vivendas urbanas en Galicia, o seu importe medio increméntase novamente no último ano, acadando un importe medio superior aos cen mil euros, un 8,8% superior ao rexistrado en 2013. O importe medio das hipotecas urbanas constituídas no conxunto do Estado tamén presenta unha medra en relación ao ano anterior, se ben este de xeito máis intenso que en Galicia (14,4%), superando de media os 113 mil euros.

Os datos facilitados polo INE reflicten que o único descenso no importe medio das hipotecas produciuse na provincia de A Coruña, cun 8,1% menos, fronte aos incrementos

nas provincias de Lugo (129,3%), Ourense (21% menos) e Pontevedra (0,6% menos). O importe medio máis elevado de Galicia corresponde á provincia de Lugo (155,3 miles de euros) e o máis reducido á de Pontevedra (90,5 miles de euros).

As compravendas de vivendas rexistradas en Galicia continúa baixando no ano 2014, a diferenza do acontecido no conxunto do Estado. Os datos provisionais presentados polo INE indican que no ano 2014 realizáronse en Galicia un total de 11.935 transaccións de compravendas, o que supón un 5% menos que no ano anterior (aumenta un 2,2% de media en España). Esta redución é común a todas as provincias galegas, producíndose a máis acusada en Lugo, con 220 compravendas menos, seguido por A Coruña, con 193. En termos por habitante, Galicia realiza 530 transmisións por cada cen mil habitantes, o que a sitúa tan só por diante de Ceuta (512 compravendas) e moi por baixo da media estatal, que ascende a 865.

No ano 2014 séguese a producir o axuste necesario entre oferta e demanda de vivenda, de xeito que no último ano o número de compravendas en Galicia é 4,5 veces superior ao número de vivendas terminadas fronte ao 3,5 do ano precedente. O valor medio do Índice de Prezos da Vivenda no ano 2014 segue unha tendencia dispar en Galicia e no conxunto do Estado. Mentres que en España o índice xeral de prezos aumenta lixeiramente en relación ao ano anterior (dúas décimas) para situarse en 64,5 puntos (2007=100), este índice xeral mantén a súa caída en Galicia e acada un valor medio de 72,7 puntos, case un punto menos que no ano anterior. Esta distinta evolución apréciase tanto no caso da vivenda nova como na de segunda man, descendendo o valor do índice de prezos en Galicia dúas décimas no caso da vivenda nova (78,5 puntos) e seis no de segunda man (64,6 puntos en 2014), mentres que no

conxunto do Estado, o índice aumenta seis décimas no caso da vivenda nova e unha no de segunda man, acadando os 73,1 puntos e 58,0 puntos, respectivamente.

Servizos

Tras dous anos seguidos con taxas de crecemento negativas do VEB xerado polo sector terciario, 2014 presenta unha medra interanual do 1,5%. En termos monetarios, o valor engadido bruto ascendeu a 34.017 millóns de euros, o que representa o 62,7% do PIB galego, máis de cinco puntos porcentuais inferior á media estatal (67,9%). Os datos da Contabilidade rexional de España indican que Galicia xera o 4,7 % do valor engadido bruto total do sector no conxunto do Estado, o que a sitúa como a sexta Comunidade con maior peso relativo, por detrás de Madrid, Cataluña, Andalucía, Valencia e País Vasco.

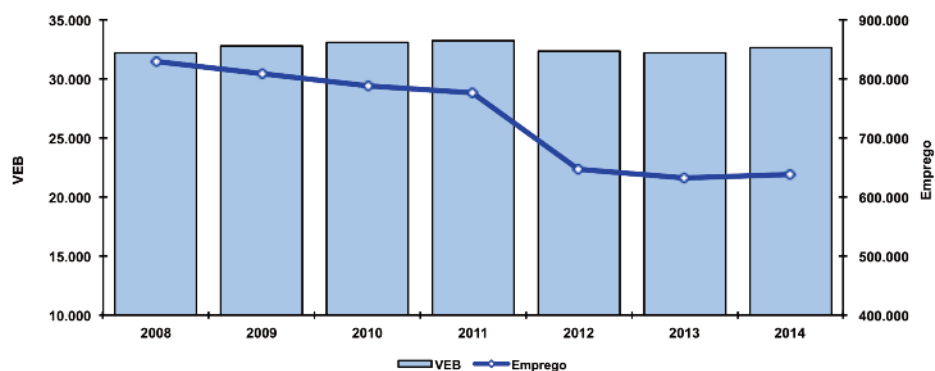
A mellora da actividade no sector servizos reflíctese nun incremento do emprego. As contas económicas indican que o traballo equivalente a tempo completo medra en Galicia un 1,2% no último ano, rexistrándose este positivo comportamento nas Actividades inmobiliarias (4%), o subsector da Administración pública, sanidade e educación (3,3%) e as Actividades profesionais (2,4%). Por contra, o emprego descende nas Actividades financeiras e de seguros, Comercio, transporte e hostalería e Información e comunicacións.

De xeito similar, a EPA sinala unha medra da ocupación no sector, que ven explicada fundamentalmente polo incremento da poboación ocupada no subsector de actividades sanitarias e de servizos sociais (6.600 ocupados máis), nas actividades inmobiliarias, administrativas e servizos auxiliares (3.800) e na educación (3.100) que compensa os descensos no comercio por xunto e ao retalho (4.000), transporte e almacenamento (2.000), actividades financeiras e de segu-

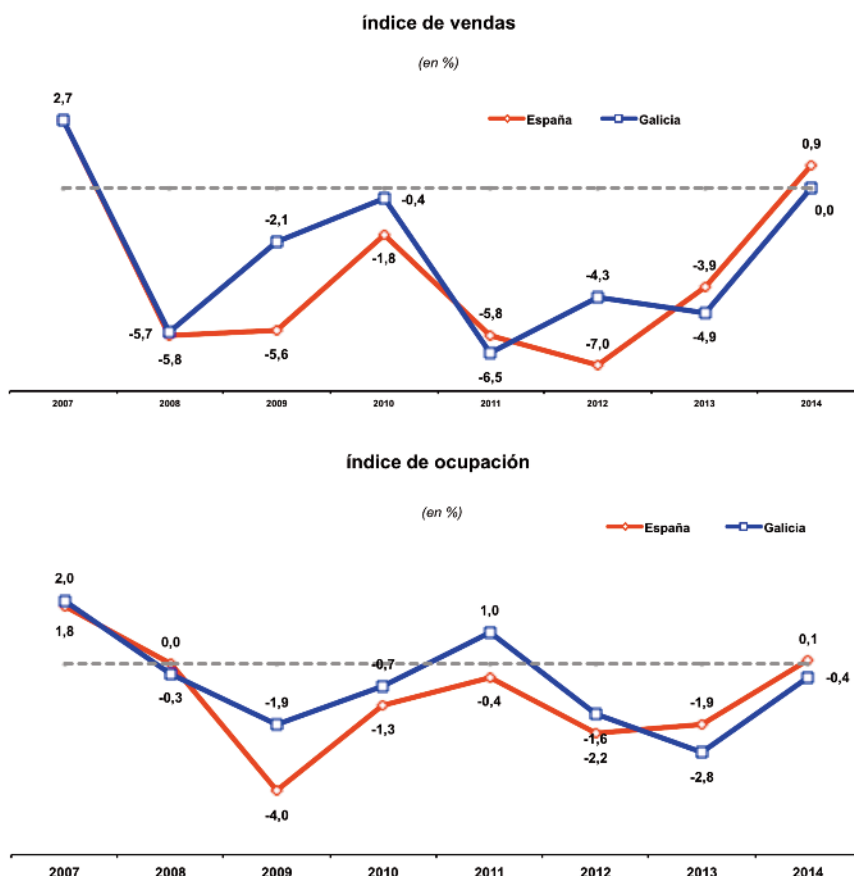
VEB e emprego nos servizos 2008-2014 (1)

(1) VEB pm, prezos correntes, en miles de euros; datos corrixidos a efectos estacionais e de calendario (consulta: 03-03-2015)
 Fonte: IGE, *Contas económicas trimestrais. Base 2008*

3.2.35.

Comercio interior minorista 2007-14: índices de vendas e ocupación

Fonte: INE, *Índice de comercio al por menor*

3.2.36.

Comercio minorista en Galicia e España 2012-13: principais indicadores

	Empresas (1)			Locais (1)		
	2012	2013	13/12 (%)	2012	2013	13/12 (%)
Galicia	31.022	31.469	1,4	38.743	38.031	-1,8
España	477.463	485.987	1,8	592.172	583.908	-1,4

(1) datos a partir de INE, *Directorio central de empresas* (datos a 31 de decembro de cada ano)

Fonte: Ministerio de Economía y Competitividad

■ 3.2.37.

ros (1.900 ocupados menos) ou na hostalería (1.700). No último ano, o 71,2% dos traballadores ocupados en Galicia o está no sector servizos (710.500 persoas), salientando por riba de todos o subsector do comercio, con case 145.000 persoas ocupadas, o 20% do emprego no sector [**cadro 2.1.10.- Poboación ocupada en Galicia e España 2014: distribución segundo sectores económicos, situación profesional, ocupación, idade e nivel de formación acadada**].

● Comercio

A actividade comercial está claramente influenciada pola evolución da demanda en xeral e do consumo privado en particular. Mentres que en 2013 a demanda interna en Galicia presentaba unha achega negativa ao crecemento agregado do PIB e o consumo privado descendera un 2,3%, no último ano a demande interna é o motor de crecemento en Galicia, aumentando o gasto dos fogares un 0,5%.

O volume de vendas do comercio minorista racha en 2014 coa súa caída iniciada en 2008 mantendo un índice medio similar ao do ano anterior. Esta evolución positiva do índice de vendas polo miúdo no último ano non se traslada totalmente ao mercado de traballo, xa que o índice de ocupación desce un 0,4% en relación á media do ano anterior. Coma se aprecia no **cadro 3.2.36.**, no ano 2014 o sector mantén un peor comportamento que o rexistrado no conxunto do

Estado, onde as vendas medran un 0,9% e a ocupación un 0,1%.

O número de establecementos de comercio ao retallo a 31 de decembro de 2013 en Galicia era de 38.031, o que supón un descenso de 712 establecementos en relación á mesma data do ano anterior (-1,8%). Ao longo dos últimos cinco anos, o número de locais de comercio ao retallo descendeu en Galicia un 6,5% (2.650 locais), máis dun punto por riba da media española (5,4%).

O número de empresas de comercio ao retallo existentes a 31 de decembro de 2013 era de 31.469, o que supón un incremento do 1,4% en relación ao ano anterior, catro décimas menos que a media estatal.

Finalmente destacar que no conxunto do Estado o comercio ao retallo, agás vehículos de motor, aumenta no ano 2014 un 1,6% en relación ao ano precedente (28.071 afiliacións máis), permanecendo practicamente constante en Galicia, cunha medra do 0,3% (296 afiliacións). Tras esta evolución, a ocupación nesta rama de actividade sitúase en 104.308 afiliacións, o que representa o 5,9% do total estatal.

● Turismo

Os datos do sector turístico correspondentes ao ano 2014 confirman a mellora do sector en termos de número de viaxeiros e pernoitas nos establecementos hoteleiros así como no que se refire ao grao de ocupación. No

**Grao de ocupación e estadía media en establecementos
hoteleiros en Galicia e España 2008-14 ⁽¹⁾**

Galicia				
	Grao de ocupación por praza			Estadía media
	Total	Valor máximo	Valor mínimo	Total
2008	34,0	56,6	21,9	2,21
2009	32,4	56,2	19,4	2,19
2010	34,1	59,6	17,9	2,15
2011	29,8	53,3	17,2	2,14
2012	28,5	50,9	15,3	2,07
2013	29,6	54,4	15,8	2,00
2014	30,7	55,7	15,9	1,95

España				
	Grao de ocupación por praza			Estadía media
	Total	Valor máximo	Valor mínimo	Total
2008	52,0	71,9	36,4	3,24
2009	49,3	67,6	34,9	3,25
2010	49,3	70,1	34,4	3,26
2011	53,5	72,6	36,3	3,36
2012	52,1	70,2	36,6	3,38
2013	53,0	71,9	35,8	3,41
2014	54,8	74,0	38,4	3,36

(1) datos 2014 son provisionais

Fonte: INE, Encuesta de ocupación hotelera

■ 3.2.38.

último ano o número de viaxeiros superou os 3.600.000 e o de pernoitas os sete millóns, situándose o grado de ocupación por praza no 30,7%. Non obstante, continúa o descenso da estadía media nestes establecementos, que no conxunto do ano foi de 1,95 días de media.

O número de viaxeiros chegados aos establecementos hoteleiros no ano 2014 ascendeu en Galicia ata os 3.615.588 (241.428 persoas máis que en 2013), o que representa o 4,1% dos viaxeiros no conxunto do Estado. En relación ao ano anterior, rexístrase un incremento do 7,2%, sendo este moito máis acusado no caso da chegada de viaxeiros estranxeiros que no dos residentes no estado español (16,5% e 4,1%, respectivamente). Este incremento no número de viaxeiros en Galicia é superior ao rexistrado no conxunto do Estado (4,2%), por mor tanto da mellor evolución experimentada no caso dos viaxeiros españois como estranxeiros, que aumentan en España un 2,6% e 10,3%, respectivamente. Tras esta evolución, redúcese lixeiramente o elevado peso

relativo dos viaxeiros de nacionalidade española, que representan o 73,3% do total, 22,4 puntos por riba da media estatal.

A provincia de A Coruña segue a ser a que acolle o maior número de viaxeiros, con 1.678.543 turistas, superando a Pontevedra, que acada os 1.041.960 viaxeiros. En relación ao ano anterior, A Coruña rexistra o maior incremento en termos absolutos, con case 138 mil viaxeiros máis, correspondendo á provincia de Lugo o maior incremento en termos relativos, co 13,8% (case 77 mil viaxeiros máis). Pola contra, como se desprende do **cadro 3.2.39.**, a provincia de Ourense perde máis de seis mil viaxeiros, experimentando esta caída tanto no caso dos turistas de nacionalidade española como estranxeira.

Asociado ao incremento de viaxeiros, no ano 2014 prodúcese, tanto en Galicia como en España, un aumento paralelo nas pernoitas en establecementos hoteleiros. Ao longo do último ano, as pernoitas experimentaron en Galicia unha mellora do 4,2% respecto

Viaxeiros, pernoitas e estadia media en establecementos hoteleiros en Galicia e España 2013-14 ⁽¹⁾

2013

	Viaxeiros			Pernoitas			Estadia media
	Total	residentes en España	residentes no estranxeiro	Total	residentes en España	residentes no estranxeiro	
Galicia	3.374.160	2.545.254	828.906	6.761.685	5.344.171	1.417.514	2,00
A Coruña	1.540.808	1.045.444	495.364	2.951.168	2.109.584	841.584	1,92
Lugo	557.464	420.549	136.915	861.908	695.830	166.079	1,55
Ourense	267.088	242.037	25.051	493.741	441.118	52.623	1,85
Pontevedra	1.008.800	837.224	171.576	2.454.868	2.097.639	357.228	2,43
España	83.820.919	42.569.374	41.251.545	286.030.160	100.633.927	185.396.233	3,41

2014

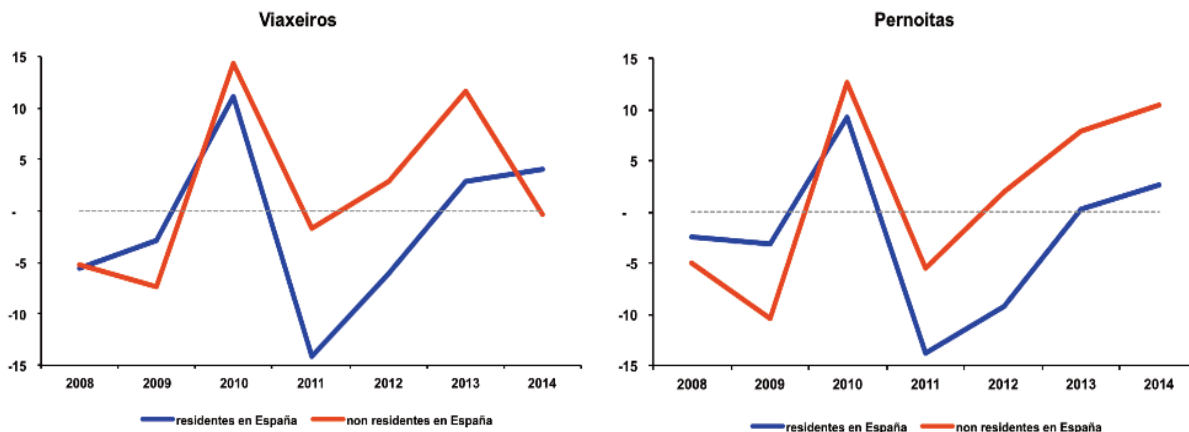
	Viaxeiros			Pernoitas			Estadia media
	Total	residentes en España	residentes no estranxeiro	Total	residentes en España	residentes no estranxeiro	
Galicia	3.615.588	2.649.508	966.080	7.044.824	5.480.621	1.564.203	1,95
A Coruña	1.678.543	1.099.476	579.067	3.157.717	2.218.347	939.370	1,88
Lugo	634.229	453.511	180.718	947.032	733.034	213.998	1,49
Ourense	260.856	238.008	22.848	495.213	446.705	48.508	1,90
Pontevedra	1.041.960	858.513	183.447	2.444.862	2.082.535	362.327	2,35
España	87.599.030	44.535.268	43.063.762	294.416.320	104.170.705	190.245.615	3,36

(1) datos 2014 son provisionais

Fonte: INE, Encuesta de ocupación hotelera

3.2.39.

Viaxeiros e pernoctacións 2008-14: taxa de variación e distribución segundo orixe

(1) datos 2014 son provisionais

Fonte: INE, Encuesta de ocupación hotelera

3.2.40.

aos datos do ano precedente, superando os sete millóns. Ao igual que acontece co número de viaxeiros, o incremento das pernoitas a nivel galego é superior á medra estatal, que se sitúa no 2,4%.

Tendo en conta que o aumento no número de viaxeiros é, en termos relativos, superior

ao do número de pernoitas, a estadia media nos establecementos hoteleiros galegos redúcese lixeiramente ata os 1,95 días (no conxunto do Estado situouse nos 3,36 días). En Galicia, a estadia media dos viaxeiros estranxeiros descende unha décima en relación ao ano anterior, acadando os 1,62 días, mentres que se mantén practicamente es-

Turismo rural en Galicia e España 2013-14 ⁽¹⁾: principais indicadores

	2013		2014		14/13	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Viaxeiros	129.180	2.509.510	153.034	2.795.630	23.854	286.120
residentes en España	107.006	2.109.475	120.776	2.334.425	13.770	224.950
residentes no estranxeiro	22.174	400.033	32.254	461.204	10.080	61.171
Pernoitas	259.151	6.938.028	301.352	7.673.273	42.201	735.245
residentes en España	218.071	5.228.255	245.924	5.763.466	27.853	535.211
residentes no estranxeiro	41.080	1.709.774	55.429	1.909.807	14.349	200.033
Grao de ocupación por praza	(%)					
media	10,8	13,4	12,8	14,8		
fin de semana	17,0	23,6	20,2	26,0		
Estadía media (en días)	2,01	2,76	1,97	2,74		

(1) datos 2014 son provisionais

Fonte: INE, Encuesta de ocupación en alojamientos de turismo rural

■ 3.2.41.

table a estadía media dos viaxeiros residentes en España (2,07 días). Como se reflicte no devandito **cadro 3.2.39.**, a estadía media dos turistas estranxeiros no conxunto do Estado foi de 4,42 días e a dos viaxeiros españois, de 2,34 días.

Xunto co devandito elevado peso relativo do turismo estatal, outra das debilidades que caracterizan o sector é a alta estacionalidade. Así, o grao de ocupación hoteleira por praza no mes de agosto en Galicia é do 55,7%, case corenta puntos por riba do rexistrado en xaneiro. Para o conxunto de España, estas porcentaxes acadan o 74% en agosto e o 38,4% no mes de xaneiro. No conxunto do ano, o grao de ocupación hoteleira por praza sitúase no 30,7%, 1,1 puntos porcentuais superior ao do ano anterior, aínda que lonxe da media estatal, que foi do 54,8%.

O índice de prezos hoteleiros en Galicia ralentiza a súa caída no último ano, presentando unha taxa de variación interanual negativa do 0,9% (-3,1% no ano precedente). Por contra, no conxunto do Estado o índice de prezos medrou un 1,4%, a diferenza do sucedido en 2013 cando rexistrara un descenso do 0,3%.

O incremento no número de viaxeiros e de pernoitas tradúcese nunha medra do 5,2% dos ingresos medios diarios obtidos por habitación dispoñible en Galicia, o que o sitúa como o máis elevado das comunidades da España verde (Galicia, Asturias, Cantabria e o País Vasco). Esta mellora tradúcese, segundo os datos proporcionados polo Indicador de Confianza Turístico Empresarial (Exceltur), nun optimismo sobre o futuro do sector xa que o 69% dos empresarios galegos do sector esperan un incremento dos seus resultados, e case o 80% das súas vendas.

No que ao turismo extrahoteleiro se refire, cómpre salientar a importancia do turismo rural. O último ano tamén pode considerarse como un bo ano para este tipo de turismo atendendo á evolución experimentada polo número de viaxeiros e pernoitas. Segundo se reflicte no **cadro 3.2.41.**, o número de viaxeiros aloxados en establecementos de turismo rural medra un 7,9% en relación ao ano anterior, acadando as 153.034 persoas, sendo o número de pernoitas de 301.352, un 18,5% superior ao rexistrado en 2013. Tendo en conta o mellor comportamento galego en comparación coa media española, a súa importancia relativa

Transporte de mercadorías e pasaxeiros 2013-14

	Mercadorías			Pasaxeiros		
	2013	2014	14/13	2013	2014	14/13
	<i>(en miles de tm.)</i>		<i>(%)</i>	<i>(en miles de persoas)</i>		<i>(%)</i>
Estrada (1)	97.437	101.998	4,7	60.185	60.210	0,0
Ferrocarril (2)	2.002	2.211	10,5	521	665	27,7
Marítimo (3)	31.234	32.019	2,5	339	346	2,2
Marítimo (4)	2.086	2.086	0,0	1.136	1.414	24,5
Aéreo (5)	2.444	2.592	6,1	3.592	3.753	4,5

(1) os datos de pasaxeiros refírense a transporte urbano en autobús

(2) viaxeiros de longa distancia con orixe en Galicia

(3) tráfico nos portos do Estado; os datos de pasaxeiros refírense ós pasaxeiros de cruceiros

(4) tráfico nos portos de Portos Galicia

Fonte: elaboración propia CES-Galicia

■ 3.2.42.

sobre o total estatal aumenta ata o 5,5% no caso dos viaxeiros (7% no caso dos residentes no estranxeiro), situándose no 3,9% no das pernoitas.

Ao igual que se observa nos establecementos hoteleiros, a meirande parte dos viaxeiros que acoden a establecementos de turismo rural en Galicia son de nacionalidade española (78,9%) se ben no último ano rexístrase un forte incremento dos viaxeiros estranxeiros, cunha medra do 45,5%. O 51,1% dos viaxeiros residentes en España proceden de dentro da Comunidade, seguidos en importancia polos procedentes de Madrid (16,3% do total) e Cataluña (5,6% do total).

O grao de ocupación medio por praza en establecementos de turismo rural presentou en 2014 en Galicia unha medra de dous puntos en relación ao ano anterior, situándose no 12,8%, sendo esta porcentaxe case sete puntos e medio superior na fin de semana. No caso de España, o grao de ocupación media por praza acada o 14,8%, mentres que na fin de semana este dato ascende ao 26%. A estadía media nos establecementos galegos situouse en 1,97 días, fronte aos 2,74 da media estatal.

● Transporte

A estrada é a vía de comunicación máis importante á hora de falar tanto do tráfico de

pasaxeiros como de mercadorías, seguíndolle en importancia o transporte marítimo nos portos do Estado no caso das mercadorías, e a vía aérea no concernente aos pasaxeiros.

O volume de mercadorías transportadas por estrada en Galicia no último ano experimentou un crecemento do 4,7% en Galicia, tres décimas máis que o rexistrado no conxunto do Estado, acadando as 102 miles de toneladas (o 7,1% do total estatal). O **cadro 3.2.43.** amosa un incremento do peso relativo do comercio intrarrexional no tráfico total galego, que acada o 75,1% (2,4 puntos máis que en 2013), e unha caída do peso do comercio interrexional, que se sitúa no 21,1%, sendo en España esa porcentaxe do 36,9%. O comercio internacional supón o 3,7% do total do transporte interior por estrada en Galicia, catro décimas menos que no Estado. Galicia mantense como a quinta Comunidade Autónoma en volume de toneladas de mercadorías transportadas por estrada, por detrás de Cataluña, Andalucía, C. Valenciana e Castela e León.

O segundo medio de transporte en importancia en canto a volume de mercadorías transportadas é o marítimo. Tras unha medra do 2,5% en relación ao ano anterior, move aproximadamente a cuarta parte do total de mercadorías transportadas en Galicia. Os portos de interese xeral moveron un

Transporte interior por estrada nas CC.AA. 2013-14 ⁽¹⁾

	2013				2014				14/13
	Total	Intrarrexional	Interrexional	Internacional	Total	Intrarrexional	Interrexional	Internacional	
	(en miles de tm.)	(%)			(en miles de tm.)		(%)		
Andalucía	173.847	72,0	24,6	3,4	183.219	73,9	22,7	3,4	5,4
Aragón	81.496	45,9	49,0	5,1	74.699	40,7	53,9	5,4	-8,3
Asturias	40.248	62,6	35,7	1,7	43.792	61,2	37,3	1,4	8,8
Baleares	18.540	87,0	13,0	-	18.038	84,9	14,9	0,2	-2,7
Canarias	30.859	100,0	-	-	33.674	100,0	-	-	9,1
Cantabria	22.811	40,1	55,2	4,7	33.577	52,9	44,1	2,9	47,2
Castela-A Mancha	94.864	40,3	57,6	2,1	96.148	41,4	55,9	2,7	1,4
Castela e León	117.414	52,3	45,3	2,4	128.871	57,3	40,5	2,3	9,8
Cataluña	207.010	65,3	27,4	7,2	220.170	67,0	25,9	7,1	6,4
C. Valenciana	175.289	58,2	37,8	4,0	174.727	58,4	37,7	3,9	-0,3
Extremadura	29.928	56,9	39,9	3,2	35.024	60,2	36,0	3,9	17,0
Galicia	97.437	72,7	24,1	3,2	101.998	75,1	21,1	3,7	4,7
Madrid	93.692	37,7	59,4	3,0	93.484	37,5	59,1	3,4	-0,2
Murcia	57.337	49,9	44,4	5,7	57.724	45,6	48,6	5,8	0,7
Navarra	40.248	42,2	51,7	6,1	35.421	39,9	54,1	6,0	-12,0
País Vasco	84.376	48,5	46,0	5,5	94.875	52,9	41,4	5,6	12,4
A Ríoxa	14.931	24,6	71,7	3,8	15.634	28,1	69,8	2,1	4,7
Ceuta e Melilla	806	74,1	25,4	0,5	952	81,2	18,7	0,1	
Total	1.381.134	57,5	38,4	4,1	1.442.026	59,0	36,9	4,1	4,4

(1) toneladas transportadas por cabezas tractoras e camiões con capacidade de carga útil superior a 3,5 tm. e con peso superior a 6 tm., matriculados en España
Fonte: Ministerio de Fomento, *Transporte de mercancías por carretera*

3.2.43.

Tráfico de mercadorías nos portos de interese xeral 2013-14

	Graneis líquidos		Graneis sólidos		Mercadoría xeral	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
			(en tm.)			
Total	9.434.783	9.105.293	14.008.199	15.278.838	7.155.392	6.923.171
A Coruña	6.558.560	6.255.865	3.688.168	4.308.361	1.158.854	1.043.494
Ferrol-San Cibrao	2.532.120	2.658.935	8.999.194	9.498.617	981.923	888.294
Marín	76	-	826.309	853.972	1.017.711	1.051.884
Vigo	81.867	64.648	291.562	294.841	3.499.242	3.405.114
Vilagarcía	262.160	125.845	202.966	323.047	497.662	534.385
Total Portos do Estado	151.208.154	159.459.287	79.962.412	88.795.292	211.025.771	215.945.349
Galicia / España (%)	6,2	5,7	17,5	17,2	3,4	3,2

	Pesca fresca		Avituallamento e tráfico local		Total	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
			(en tm.)			
Total	127.472	138.339	508.010	573.788	31.233.856	32.019.429
A Coruña	44.878	56.272	246.268	305.820	11.696.728	11.969.812
Ferrol-San Cibrao	276	276	27.896	37.423	12.541.409	13.083.545
Marín	2.083	1.821	10.951	11.531	1.857.130	1.919.208
Vigo	80.235	79.970	219.311	213.506	4.172.217	4.058.079
Vilagarcía	-	-	3.584	5.508	966.372	988.785
Total Portos do Estado	225.072	239.999	12.006.229	12.319.235	454.427.638	476.759.162
Galicia / España (%)	56,6	57,6	4,2	4,7	6,9	6,7

Fonte: Ministerio de Fomento, *Transporte marítimo*

3.2.44.

Tráfico de mercadorías nos portos xestionados por Portos de Galicia 2013-14

	2013		2014		14/13
	(en tm.)	(% / total)	(en tm.)	(% / total)	(%)
Total	2.085.501,9		2.025.184,8		-2,89
A Pobra	130.893	6,3	128.966	6,4	-1,47
Burela	296.179	14,2	227.673	11,2	-23,13
Cariño	548.835	26,3	447.890	22,1	-18,39
Brens-Cee	396.162	19,0	477.001	23,6	20,41
Celeiro	132.101	6,3	118.824	5,9	-10,05
Laxe	25.484	1,2	20.188	1,0	-20,78
Pontecesures	1.195	0,1	931	0,0	-22,09
Ribadeo	542.905	26,0	567.593	28,0	4,55
Ribeira	11.619	0,6	36.096	1,8	210,66
Aldán	80	0,0			
A Guarda-A Pasaxe	10	0,0			
Muros	57	0,0			
Canido	24	0,0	22	0,0	-9,84
Cambados-Tragove	15	0,0			
Portonovo	72	0,0			

Fonte: Portos de Galicia

■ 3.2.45.

total de 32.019,4 miles de toneladas (o 6,7% do total estatal), sendo o de Ferrol-San Cibrao o de maior movemento, ao acoller o 40,9% do tráfico total de mercadorías (13.083,5 miles de toneladas), seguido de cerca polo porto de A Coruña, cun 37,4% (11.969,8 miles de toneladas) do total de mercadorías transportadas en Galicia nos portos de interese xeral.

Comparado co ano anterior, cómpre salientar que todos os portos, agás o de Vigo, rexistran incrementos no movemento de mercadorías, salientando o de Ferrol-San Cibrao, cunha medra superior ao medio millón de toneladas. En termos relativos, a medra máis importante tamén corresponde a Ferrol-San Cibrao, cun 4,3%, seguido polo de Marín, cun 3,3%.

En termos de volume, o movemento máis importante corresponde aos graneis sólidos, con 15.278,8 miles de toneladas, un 9,1% superior ao rexistrado no ano anterior, das que o porto de Ferrol-San Cibrao move o 62,2% (case 9.500 miles de toneladas) e o porto de A Coruña, un 28,2% (4.308,4 miles de toneladas). Séguelle en importancia o transporte de graneis líquidos, que, tras un descenso do 3,5%, acada os 9.105,3 miles de toneladas,

das que o 68,7% (6.255,9 miles de toneladas) corresponden ao porto de A Coruña.

A pesar de que o movemento de pesca ascende tan só a 138.339 toneladas, un 8,5% máis que no ano 2013, Galicia centraliza o 57,6% das descargas xestionadas no conxunto dos portos de interese xeral estatais. Ente os portos galegos cómpre mencionar a importancia do porto de Vigo ao mover en torno ao 58% das descargas de pesca fresca.

No que respecta aos portos xestionados por Portos de Galicia, no ano 2014 redúcese un 2,9% o volume de mercadorías descargadas, que se sitúa en 2.025,2 miles de toneladas. O porto de Ribadeo, tras un incremento do 4,6% respecto ao ano precedente, rexistra o maior movemento de mercadorías, con 567,6 miles de toneladas, seguido do porto de Brens-Cee, con 477,0 miles de toneladas, e Cariño, con 447,9. Entre os tres portos acollen o 73,7% do volume total de mercadorías descargadas.

Entre os portos xestionados por Portos de Galicia, **cadro 3.2.45.**, Cariño e Burela son os que presentan a merma de tráfico de mercadorías máis acusada en termos absolutos, con 100,9 e 68,5 miles de toneladas

Tráfico de pasaxeiros nos portos de interese xeral 2013-14

	Liña regular			Cruceiros		
	2013	2014	14/13 (%)	2013	2014	14/13 (%)
Total	768.028	858.715	11,8	338.698	345.665	2,1
A Coruña	9.468	116	-98,8	156.890	129.597	-17,4
Ferrol-San Cibrao	6.941	6.896	-0,6	10.801	39.017	261,2
Marín	147.412	140.426	-4,7	-	-	-
Vigo	602.476	709.912	17,8	168.808	176.019	4,3
Vilagarcía	1.731	1.365	-21,1	2.199	1.032	-53,1
Total Portos do Estado	21.128.901	21.030.110	-0,5	7.671.458	7.668.532	0,0
Galicia / España (%)	3,6	4,1		4,4	4,5	

Fonte: Autoridades Portuarias e Puertos del Estado

■ 3.2.46.

menos. Por contra, o porto de Brens-Cee rexistra un aumento do seu tráfico de case oitenta e un miles de toneladas, seguido por Ribadeo e Ribeira, cunha medra próxima ás vinte e cinco mil toneladas.

No que respecta ao movemento aéreo de mercadorías, no ano 2013 aumenta nun 6,1% o volume de mercadorías transportadas nos tres aeroportos galegos, acadando un total de 2.592 toneladas transportadas, o que supón tan só o 0,4% do total estatal. O aeroporto de Santiago volve a ser o único que obtén un resultado positivo en canto a que incrementa o seu tráfico nun 8,6%, ata as 2.095,4 toneladas, mentres no aeroporto de A Coruña redúcese nun 9% e no de Vigo, nun 2,8% (**cadro 3.2.47.**).

En relación ao transporte de pasaxeiros, no último ano mantense a tendencia crecente do ano anterior, rexistrándose unha medra do 2,8%. O número de viaxeiros de media distancia convencional redúcese en Galicia no último ano un 1,5%, acadando os 2,9 millóns, mentres que os de longa distancia aumentan un 27,7%, ata acadar os preto de 665.000 viaxeiros.

A provincia de A Coruña acolle o 58% dos viaxeiros de media distancia convencional, seguida pola provincia de Pontevedra, co 33,5% do total. No que respecta á longa

distancia, a provincia de A Coruña seguida da de Ourense, con 270 mil e 184 mil viaxeiros, respectivamente, son as que presentan un maior número de viaxeiros subidos nas súas estacións.

No concernente ao transporte marítimo, o tráfico de pasaxeiros nos portos de interese xeral aumentou nun 8,8% no ano 2014 en relación ao ano anterior, resultado tanto do incremento no número de viaxeiros de liña regular (11,8%) como dos pasaxeiros de cruzeiros (2,1%) (**cadro 3.2.46.**).

No que atinxe ao transporte aéreo, no ano 2014 ráchase a tendencia descendente dos últimos anos experimentada polo conxunto do sistema aeroportuario galego, con incrementos no número de operacións, pasaxeiros e a xa citada de mercadorías.

O movemento de aeronaves nos aeroportos galegos aumenta no ano 2014 un 3,6% respecto ao ano precedente, rexistrándose esta medra nos aeroportos de A Coruña (11,3%) e Santiago (4,1%). Por contra, o aeroporto de Vigo presenta un descenso do 6,8%, 722 operacións menos que no ano anterior. Os datos recollidos no **cadro 3.2.47.** amosan o predominio do aeroporto de Santiago, que acolle o 44% das operacións (19.431 movementos), seguido do aeroporto de A Coruña, co 33,5% (14.811 operacións) e Vigo, co

Tráfico comercial aéreo 2013-14 ⁽¹⁾

Operacións			
	2013	2014	14/13
Aeropertos galegos	42.614	44.156	3,6
A Coruña	13.306	14.811	11,3
Santiago	18.672	19.431	4,1
Vigo	10.636	9.914	-6,8
Total España	1.790.948	1.832.711	2,3
Galicia / España (%)	2,4	2,4	
Pasaxeiros			
	2013	2014	14/13
Aeropertos galegos	3.591.704	3.753.094	4,5
A Coruña	839.837	988.834	17,7
Santiago	2.073.147	2.083.873	0,5
Vigo	678.720	680.387	0,2
Total España	187.405.129	195.861.278	4,5
Galicia / España (%)	1,9	1,9	
Mercadorías			
	2013	2014	14/13
	(en Kg.)		(%)
Aeropertos galegos	2.443.958	2.591.991	6,1
A Coruña	66.816	60.824	-9,0
Santiago	1.928.838	2.095.449	8,6
Vigo	448.304	435.718	-2,8
Total España	638.953.112	685.209.274	7,2
Galicia / España (%)	0,4	0,4	

(1) non se inclúen outras clases de tráfico (militares, de estado, privados e traballos aéreos); datos 2013 son provisionais
 Fonte: AENA, *Informes estadísticos anuales de los aeropuertos españoles*

3.2.47.

Tráfico ferroviario de viaxeiros e mercadorías en Galicia e España 2013-14 ⁽¹⁾

	2013			2014			14/13		
	Viaxeiros		Mercadorías	Viaxeiros		Mercadorías	Viaxeiros	Mercadorías	
	Media distancia convencional	Longa distancia		Media distancia convencional	Longa distancia		Media distancia convencional	Longa distancia	
			(en tm.)			(en tm.)			(%)
Galicia	3.019.218	520.606	2.001.854	2.974.693	664.578	2.211.246	-1,5	27,7	10,5
A Coruña	1.736.957	218.539	1.456.450	1.725.042	270.449	1.621.832	-0,7	23,8	11,4
Lugo	33.480	44.222	27.409	36.426	61.558	63.625	8,8	39,2	132,1
Ourense	226.470	135.711	88.461	216.744	183.609	91.883	-4,3	35,3	3,9
Pontevedra	1.022.311	122.134	429.534	996.481	148.963	433.905	-2,5	22,0	1,0
España	30.398.196	25.595.000	16.376.017	29.602.624	29.607.463	18.834.670	-2,6	15,7	15,0

(1) viaxeiros subidos; mercadorías en orixe
 Fonte: Renfe Operadora

3.2.48.

Entidades de crédito en Galicia e España 2009-14 ⁽¹⁾: oficinas, depósitos do sector privado e créditos

Oficinas				Depósitos (2)				Créditos		
				Galicia						
Entidades de depósito	Establecimientos financieros de crédito	Banco de España		Totais	Depósitos á vista	Depósitos de aforro	Depósitos a prazo	Totais	AA.PP.	Outros sectores residentes
				(en millóns de euros)						
2009	2.395	19	1	50.819,6	8.618,9	13.848,7	28.352,0	71.282,7	1.791,1	69.491,6
2010	2.357	15	1	53.035,0	8.821,8	14.199,7	30.013,5	70.509,1	2.612,0	67.897,2
2011	2.136	15	1	51.377,6	7.655,0	14.275,8	29.446,9	64.075,9	2.584,4	61.491,6
2012	2.005	14	1	50.851,4	7.347,6	14.352,0	29.151,7	55.021,2	3.060,9	51.960,3
2013	1.834	9	1	53.892,9	8.555,3	15.432,0	29.905,6	50.285,0	2.710,0	47.575,0
2014	1.727	9	1	55.342,4	9.566,5	16.939,2	28.836,8	44.911,7	3.008,5	41.903,2
				España						
Entidades de depósito	Establecimientos financieros de crédito	Banco de España		Totais	Depósitos á vista	Depósitos de aforro	Depósitos a prazo	Totais	AA.PP.	Outros sectores residentes
				(en millóns de euros)						
2009	44.085	345	23	1.142.012,5	265.612,8	207.850,1	668.549,6	1.837.760,8	61.227,7	1.776.533,1
2010	42.894	270	23	1.148.252,9	263.438,8	211.346,0	673.468,0	1.856.783,3	74.492,0	1.782.291,3
2011	39.843	260	16	1.109.656,0	267.600,5	203.004,2	639.051,2	1.798.025,7	82.989,2	1.715.036,6
2012	37.903	239	16	1.100.443,7	264.840,6	199.112,4	636.490,7	1.633.834,0	96.890,4	1.536.943,6
2013	33.527	186	16	1.134.914,2	290.344,1	206.530,4	638.039,7	1.469.010,4	76.626,6	1.392.383,8
2014	31.817	182	16	1.139.756,4	337.486,4	221.985,3	580.284,6	1.422.886,9	94.693,6	1.328.193,3

(1) datos a decembro de cada ano; non se inclúen as oficinas no estranxeiro

(2) depósitos á vista: instrumentos financeiros no que as cantidades depositadas se poden retirar ou transferir en calquera momento, sin previo aviso á entidade

depósitos de aforro: instrumentos financeiros nos que o tenedor, previo aviso, ten que agardar un período fixo para poder dispor dos seus fondos

depósito a prazo: os contratados por un prazo de tempo determinado. Nun sentido máis amplo tamén se recolle nesta denominación a algúns activos financeiros non negociables

Fuente: IGE

■ 3.2.49.

22,5% (9.914). Comparando co total do Estado, Galicia acolle o 2,4% do total de operacións.

O devandita evolución do número de operacións tradúcese nunha medra do número de pasaxeiros no sistema aeroportuario galego do 4,5%, ascendendo a 3.753.094 persoas. Este incremento rexístrase nos tres aeroportos, se ben de maneira desigual, xa que o aeroporto de A Coruña presenta unha medra do 17,7% respecto ao ano anterior mentres que os de Santiago e Vigo de tan só un 0,5% e un 0,2%, respectivamente. Lavacolla segue sendo o que acolle o maior número de viaxeiros, con 2.083.873 (o 55,5% do total de Galicia), seguido do aeroporto de Alvedro, con 988.834 persoas (26,3%), e finalmente o aeroporto de Peinador, con 680.387 viaxeiros (18,1% do total galego).

Dado que o incremento de pasaxeiros nos aeroportos españois foi similar ao experi-

mentado en Galicia, o peso relativo do tráfico de pasaxeiros aéreos galegos no total estatal mantense no 1,9%.

● Sector financeiro

Ao longo do último ano continuou o proceso de reestruturación e recapitalización do sistema bancario español. Neste contexto, en novembro de 2014 culminou o proceso de integración do Banco Etcheverría en Abanca, situándose a nova entidade como o décimo banco español, cuns activos próximos a 57.000 millóns de euros.

No devandito proceso de reestruturación bancaria, no ano 2014 continúa a redución do número de oficinas bancarias, que en Galicia ascende 1.727 oficinas de entidades de crédito, 107 menos que no ano anterior. En termos relativos, o descenso respecto ao ano anterior foi do 5,8%, porcentaxe lixeiramente superior á do conxunto do Estado, cunha caída do 5,1% (**cadro 3.2.49.**). Na

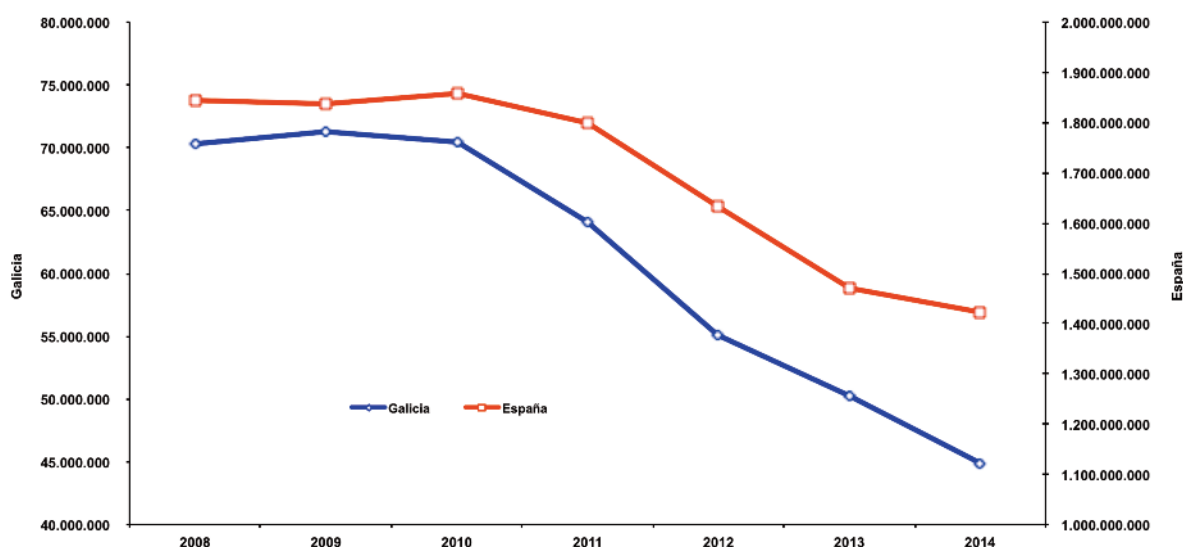
Oficinas das entidades de crédito 2008, 2013 e 2014 ⁽¹⁾

	2008	2013	2014
A Coruña	994	746	704
A Coruña	306	210	196
Ferrol	60	42	41
Santiago de Compostela	113	85	80
resto de concellos	515	409	586
Lugo	336	273	261
Lugo	89	65	62
resto de concellos	247	208	199
Ourense	375	242	224
Ourense	123	84	78
resto de concellos	252	158	146
Pontevedra	829	582	547
Pontevedra	89	60	56
Vigo	317	219	205
resto de concellos	423	303	286
Total	2.534	1.843	1.736

(1) datos a 31 de decembro de cada ano
Fonte: IGE

3.2.50.

Créditos en Galicia e España 2008-14

Fonte: IGE

3.2.51.

actualidade, 39 concellos galegos non dispoñen de ningunha oficina de entidade de crédito na súa localidade, 14 máis que a comezos da crise en 2008.

O volume de depósitos do sector privado nas entidades de crédito volve a crecer no ano 2014, sendo este incremento novamente máis acusado en Galicia que no conxunto do Estado. Tras unha medra do 2,7%,

2,3 puntos por riba da media española, o volume de depósitos ascendeu ata os 55.342,4 millóns de euros, o 4,9% do total estatal. O aumento no volume dos depósitos afecta tanto aos depósitos á vista como aos depósitos de aforro, descendendo no caso dos depósitos a prazo.

Finalmente, xunto ao citado aumento no volume de depósitos, continúa o descenso do

Créditos a otros sectores residentes en España 2004-13: distribución segundo finalidades

Crédito total

	Total	Financiamento actividades productivas	Otro financiamiento a hogares				ISFLSH (1)	Sen clasificar
			Total	Adquisición e rehabilitación de vivienda	Bens de consumo duradeiro	Resto		
			(en millóns de euros)					
2008	1.869.882	1.018.048	819.412	655.145	54.176	110.092	6.091	26.331
2009	1.837.038	999.570	813.939	654.566	49.273	110.101	5.523	18.006
2010	1.843.952	1.012.916	812.781	662.798	42.068	107.916	6.096	12.159
2011	1.782.555	970.773	793.430	656.452	37.686	99.292	7.000	11.352
2012	1.604.960	829.788	755.689	633.138	32.904	89.647	6.976	12.507
2013	1.448.244	719.180	714.984	604.395	25.910	84.679	6.299	7.781
2014	1.407.653	687.870	703.849	590.123	25.426	88.300	6.383	9.552

Crédito dudoso

	Total	Financiamento actividades productivas	Otro financiamiento a hogares				ISFLSH	Sen clasificar
			Total	Adquisición e rehabilitación de vivienda	Bens de consumo duradeiro	Resto		
(en millóns de euros)								
2008	63.083	37.293	24.346	15.580	2.873	5.893	49	1.395
2009	93.329	61.913	29.931	18.879	3.755	7.297	54	1.431
2010	107.199	79.719	25.982	16.038	2.844	7.100	109	1.389
2011	139.761	109.899	28.650	19.101	2.183	7.366	191	1.021
2012	167.470	128.415	37.029	25.321	2.019	9.689	393	1.633
2013	197.198	146.051	49.424	36.182	1.771	11.471	377	1.346
2014	183.027	132.777	48.853	35.924	1.640	11.290	376	1.021

(1) ISFLSH: Institucións sen fins de lucro ao servizo dos fogares
Fonte: Banco de España

3.2.52.

Créditos a otros sectores residentes para o financiamiento de actividades productivas en España 2008-14: distribución segundo sector

Crédito total

	Total	Sector primario	Industria	Construcción	Servizos
(en millóns de euros)					
2008	1.018.049	26.244	156.141	151.848	683.816
2009	999.569	23.123	152.199	130.438	693.809
2010	1.012.916	23.128	152.376	114.519	722.893
2011	970.772	21.782	143.246	98.546	707.198
2012	829.789	20.217	131.109	76.217	602.246
2013	719.180	18.448	115.465	60.154	525.113
2014	687.870	17.703	111.100	54.245	504.822

Crédito dudoso

	Total	Sector primario	Industria	Construcción	Servizos
(en millóns de euros)					
2008	37.293	582	3.225	7.461	26.025
2009	61.913	785	6.222	11.069	43.837
2010	79.718	1.000	6.697	13.888	58.133
2011	109.899	1.420	7.930	17.981	82.568
2012	128.414	1.853	11.944	19.693	94.924
2013	146.052	2.511	15.151	20.617	107.773
2014	129.819	2.207	14.824	14.824	97.963

Fonte: Banco de España

3.2.53.

valor dos créditos totais concedidos polas entidades en Galicia, que se sitúa nos 44.911,7 millóns de euros, un 10,3% inferior ao rexistrado no ano 2013 (-3,1% en España). No que respecta aos destinatarios dos créditos, en Galicia aumentan os créditos concedidos ás Administracións públicas (11% máis que no ano anterior) e diminúen os concedidos aos restantes sectores residentes (-11,9%).

A nivel estatal os datos de distribución de crédito por finalidades mostran o continuo descenso dos créditos destinados ao financiamento de actividades produtivas e o paralelo incremento dos créditos de dubidoso cobro con esa mesma finalidade. □